

TRI LETA USPEŠNEGA DELA

(Iz poročila starešine dr. A. Kodreta na skupščini Gasilske zajednice dravske banovine v Ljubljani dne 21. aprila 1940.)

Vsa velika organizacija, zlasti pa naša, ki je že dolgo dobo let zasidrana v ljudstvu, in ki je zanj storila že neizmerno dobrega, a jo tudi ljudstvo hoče in želi, nosi v vsaki dobi s seboj gotove probleme. Zlasti pa je težko poslovanje v centrali take organizacije, ker vemo iz lastnihkušenj, pa tudi iz neukrotenege človeškega hotenja po svobodi, da vsakdo rad zabavlja proti svojim nadrejenim, da vsak hlapec rad kritizira svojega gospodarja ter da skuša njegovo voljo in odredbe omalovaževati. Tem bolj je to pričakovati pri naši organizaciji, o kateri pravimo, da je svobodna, a je obenem podrejena volji faktorjev, ki so nad nami, a tudi izven nas. Pri problemu med izražanjem svobodne volje in podrejenosti te volje nadrejenim ustanovam in nadrejenemu plemenitemu cilju že samo administrativno poslovanje dela velike težave. Uvesti enoten postopek ne samo na papirju, ampak ga do podrobnosti tudi dejansko izvajati, zahteva mnogo truda, časa, potrpljenja in kritičnega presojanja. Radi tega ni čuda, če je bilo delo zajednice usmerjeno na ureditev poslovanja pri zajednici sami kakor tudi pri podrejenih gasilskih edinicah. S čiščenjem pri sebi in prenosom soodgovornosti na nadzorovalne organe je zajednica skušala uvesti povsod točno in pravilno administrativno poslovanje v zavesti, da je naše delo javno delo in vsled tega smo v javnosti zanj tudi odgovorni.

Po vseh župah so se izvršili **administrativni tečaji** za tajniško in blagajniško poslovanje. Pri tem smo se morali ozirati tudi na vse tiste ustanove, ki so z zajednico in njenim delom v neposredni zvezi, t. j. z našim glasilom »**Gasilec**«, **koledarčkom** kakor tudi našo zavarovalno ustanovo »**Samopomoč**«. Plačujoči naročniki »Gasilca« in koledarčka so se dvignili za 75 %. Pri prevzemu uprave koncem leta 1936. je »Gasilec« imel 2000 plačujočih naročnikov, sedaj jih ima 3500. Koledarček se je razprodal v 2000 izvodih, letos nam ga je zmanjkalo pri 4000 izvodih. V »Samopomoč« pa članstvo še ni pridobilo zaupanja, kakor ga »Samopomoč« sedaj zasluzi. Upam pa, da smo to preboleli in da bo bodočnost pokazala lepše rezultate.

Če smo pa že mislili na olajšanje skrbi v slučajih smrti naših tovarišev, nismo smeli opustiti misli na nezgode, katerim je naše članstvo izpostavljeno pri izvrševanju dela bližnjemu na pomoč. Iz tehnično zavarovalnih in finančnih razlogov in radi razmer nismo mogli si osvojiti načela, na katerem temelji zavarovanje »Samopomoči«. Radi tega smo morali **nezgodno zavarovanje** prepustiti poklicnemu zavarovanju. Nezgodno zavarovanje članstva je brezdvomno socialna pridobitev. Žalibog, da tega ni vse članstvo pravilno razumelo, odnosno je mnogo članstva bilo odvrnjenege od zavarovanja po brezbriznosti med članstvom samim, ali pa tudi po na tihem izvršeni protiažitaciji. Ne smem pa prezreti tudi dejstva, da si kljub koristnosti zavarovanja, mnogoštevilne čete niso upale

prevzeti odgovornosti za zavarovanje, ki je združeno brez dvoma za nekatere čete z velikimi finančnimi žrtvami. Vendar je danes zavarovanih skoro 7000 članov, in to članstvo iz najboljših naših čet. Brez dvoma pa je ideji nezgodnega zavarovanja škodovala zgodovina »Samopomoči«.

Gasilstvo je organizirana nesebičnost. Veselje uživajo gasilci, če morejo svojemu bližnjemu v nesreči pomagati, če vidijo, da je ta pomoč bila uspešna. Ne zahtevajo nikake nagrade. Manifestacija moči gasilske organizacije je lahko zunanji znak prazničnega razpoloženja. To pa je podvig duše, ki hoče tudi na zunaj pokazati odličnost gasilske ideje. Dolžnost družbe je, da jim to priznava in da jim daje tudi vidne znake tega priznanja. Za to mora skrbeti tako lastna organizacija kakor tudi administrativna javna oblast. Spada med naloge centralne organizacije, da se za to briga in da tovarišem gasilcem preskrbi vsaj vidne odznake priznanja za njihovo delo. **Gasilska odlikovanja** so povzročala veliko zmede. Upamo, da se nam je tudi tukaj posrečilo napraviti red ter smo dali tovarišem ono, kar so po svojem delu zaslužili. Ni se nam pa posrečilo preskrbeti **priznanja od strani državnih oblastev** tako, kakor je bilo to pred davnimi leti običajno. Vzrok temu pa ni pri nas, ampak drugod.

Predpogoj gasilskega uspešnega dela je brez dvoma tehnična izobrazba gasilstva. Kakor danes s hitrim tempom tehnična veda prehaja v življenje s praktičnim udejstvovanjem, tako je tudi v gasilstvu. Tehnika v gasilstvu je zelo napredovala. Naše gasilstvo ni smelo ostati na oni stopnji znanja, ki je bila dobra pred 20 leti. Novi gasilski zakon polaga v pravih gasilske službe posebno pažnjo na tehnično izobrazbo gasilcev, zlasti pa na izobrazbo gasilskih poslovalcev. Zajednica je pravilno razumela pravila službe, strokovnega pouka ni zanemarila ter je priredila 20 petdnevni **tehničnih tečajev**. Tehnični odsek je po temeljitem razmišljanju programa sklenil, da se mora pouk na gasilsko tehničnih tečajih vršiti smotno po enakih vidikih. Vsled tega so se morali tečaji centralizirati v Ljubljani, Mariboru in Celju. Za gasilske tečaje smo potrošili 103.000 din, za gasilske izpite 23.000 din. Za kongresne tečaje smo porabili 22.200 din, za inspekcije čet pa nekaj nad 16.000 din.

Tehnični izpopolnitvi poučnih sredstev pa niso služili samo gasilsko tehnični tečaji, ampak predvsem tudi nabava potrebnega pribora, da so se mogli tečaji uspešno vršiti. Tehničnemu pouku je tudi služila **gasilska razstava** ob priliki lanskoletnega jugoslovanskega gasilskega kongresa v Ljubljani. Zajednica pa je izpopolnila z nabavo raznega orodja tudi svoj tehnični inventar.

Poleg gasilsko tehničnih tečajev pa nismo opustili skrbi za preskrbo strokovne gasilske literature. Ustanovili smo pri zajednici **gasilsko knjižnico**, katera ima namen izdajati knjige za sistematično urejen gasilski pouk. Tako smo poprej tako rekoč prazno polje slovenske gasilske literature oplodili s knjigami: »Vadnik za redovne vaje«, »Samarijan«, »Gozdni požari«, »Reševanje iz vode«, »Gasilska strategija«, »Gasilska taktika«. Vsaka gasilska četa je dobila brezplačno po dva »Vadnika« in po en izvod »Reševanje iz vode«, »Gasilske strategije« in »Pravilnika o pasivni zaščiti«. Izpopolnili smo gasilski koledarček z novo in praktično vsebino. »Gasilec« pa ima posebe »Vestnik o pasivni zaščiti«.

S poukom o pasivni zaščiti pred letalskimi napadi na tečajih Ljubljana, Maribor in Celje smo pričeli organizirati varstvo naših krajev za

vojno stanje ob letalskih napadih zoper požar in dušljive pline. Tov. gasilske župe pa so na osnovi teh treh tečajev izvršile tečaje po podrejenih četah.

V treh letih smo potrošili za teoretično in praktično gasilsko izobrazbo 641.677'43 din, t. j. 120'42 % vseh izdatkov.

Žalibog ni se nam posrečilo, da bi ustanovili našo tako zaželeno **gasilsko šolo**, ki naj bi bila nekaka univerza slovenskega gasilstva. — Krivda ni na naši strani, krivda je na onih faktorjih, ki nimajo razumevanja za potrebe našega gasilstva.

Med glavne posle gasilske službe spada tudi **samarijansko in reševalno delo**. Samarijanstvo je po naših četah sem pa tja samo životarilo. Preokret pa se je izvršil v zadnjih dveh letih. Samarijanski odsek Gasilske zajednice je izdelal pravilnik o samarijanskih tečajih kakor tudi pravilnik o ustanovitvi samarijanskih odsekov. V zadnjem letu so se pa pričeli številni tečaji skoro po vseh župah bodisi samostojno, bodisi v zvezi s krajevno organizacijo Rdečega križa.

Za samarijanske tečaje pa je v letošnjem proračunu predvidenih 20.000 din.

Posebno paznjo je Gasilska zajednica pričela posvečati **naraščaju**. Ob prevzemu poslov po sedanjí upravi smo imeli v območju naše Gasilske zajednice komaj okrog 200 naraščajnikov. Lansko leto je na kongresu nastopilo 900 naraščajnikov, dočim šteje število naraščaja sedaj nad 1200. Otvorili smo za naraščaj v »Gasilcu« poseben kotiček. V proračunu smo predvideli podporo za naraščaj v znesku 10.000 din. Za letos pa so predvideni posebni naraščajski tečaji. Ko že omenjam napredek pri naraščaju, ne smem prezreti številčnega napredka tudi pri **članstvu čet**. Dočim smo imeli v začetku leta 1937. 929 gasilskih čet, imamo danes 971 čet. Članstvo je temu primerno tudi naraslo. Koncem leta 1936. smo imeli izvršujočega članstva nad 28.000, danes pa šteje izvršujoče članstvo po koledarčku 1940 31.146 mož. O tehničnem napredku v četah in župah bo poročal tov. inspektor ing. Dolenc.

Poleg prej navedenega dela se je gasilstvo udeleževalo tudi pri **narodnem delu**. Vsi se pač zavedamo, da smo Slovenci v narodnem oziru najbolj ogroženi del naše države. Ni treba posebej poudarjati, da je morala zajednica tudi narodno delo med gasilstvom posebno poudarjati s tem, da je ob vsaki priliki sodelovala z našimi narodno-obrambnimi organizacijami tam, kjer je bilo potrebno dvigniti našo narodno zavest. Kdor ne dela z narodom, dela proti njemu in dela proti naši državi. Radi tega je zavednost naših obmejnih gasilskih čet predpogoj, da moramo ohraniti naš narodni obstoj v obmejnih krajih. Narodno delo pa je povezano s prosvetnim delom v gasilstvu. Kjer so s prosvetnim delom podani temelji za pravo narodno izobrazbo, tam je tudi narodno delo mogoče in uspešno. Radi tega smo povsod pospeševali prosvetno delo naših gasilskih čet in smo v »Gasilcu« nudili dovolj lepih člankov za narodno prosvetno vzgojo.

Lanskoletni **gasilski kongres** v mesecu avgustu je postavil krono našemu gasilskemu delu. S posebnimi tečaji so se vršile poleg del v številnih odsekih, tehnične priprave za kongresne prireditve. Finansiranje kongresa se je predvidelo z loterijo, ognjemetom in subvencijami. Kongres ni sicer prinesel gmotnega uspeha, ker smo ga zaključili s primanjkljajem

5.113 din, kakor izkazuje račun z dne 31. decembra 1939. To malo izgubo pa daleč presegajo moralni in tehnični uspehi. Kongres je imel po stanju z dne 31. decembra 1939 izdatkov 954.299'75 din, dohodkov 949.187'75 din.

Napredek v kulturnih dobrinah ni popoln, ako ga istočasno ne spremljajo tudi materialne dobrine. Kako smo gospodarili z gmotnimi sredstvi zajednice? Poprej sem omenjal veliko socialno pridobitev za gasilstvo, t. j. izvedbo nezgodnega zavarovanja, tu pa omenjam povišanje **podpor za naše onemogle gasilce**. Za te podpore smemo uporabljati samo obresti podpornega sklada. Dvignili smo obrestno mero tako, da znašajo razpoložljive obresti sedaj 11.555 din, medtem ko so znašale leta 1937. samo 5.850 din.

Glede **razdelitve 4½% podpornega gasilskega sklada** se nam od nekaterih strani očita, da nismo pravični. Poudarjam, da nam to očitajo samo maloštevilni tovariši. Od leta 1937. sem se drži osrednji odbor ključa, da se podpore dele po številčnem stanju čet. Nekateri maloštevilni pa se pritožujejo, da to ni pravičen način razdelitve. Pravično ne bo ta podpora nikdar deljena. Ako vzamete danes kak drug ključ za razdelitev, bo najbrž mnogoštevilnim četam krivičnejši kakor pa sedanji. Jasno je, da se pri razdelitvi ne sme delati izjem, ker vsaka izjema rodi odpor večine. Radi tega smo smatrali, da je oni ključ najboljši, ki se približa željam 95 % našega članstva.

Po načelu: »Svoji k svojim« smo ustanovili leta 1938. **Nabavljalno zadrugo Gasilske zajednice**. Brez dvoma pomemben napredek v načrtu k sanaciji naših gasilskih čet. Nabavljalna zadruga je ena najbolj koristnih ustanov za slovesko gasilstvo, kar jih je dosedaj nastalo. Že v letih 1938. do konca leta 1939. smo četam prihranili cca. 80.000 din s tem, da so se cene pri ceveh kmalu po ustanovitvi zadruge znižale od 3 do 5 din. Zadruga šteje 182 članov s 357 deleži. Njeni fondi pa znašajo ob koncu leta 1939. 60.000 din. čistega premoženja. Ustanoviti pa nameravamo za sanacijo naših gasilskih čet in nabavo gasilskih potrebščin še **Kreditno zadrugo**. Upam, da bo nova uprava Gasilske zajednice to zamisel udelejšila še tekom letošnjega leta. Večina naših čet ima nekaj prihranov naloženih pri raznih zavodih. Ta denar naj se osredotoči pri bodoči Kreditni zadrugi, ki bo denar dirigirala tja, kjer bo potreben. Kreditna zadruga pa bo dala osnovo za gradnjo naše gasilske šole.

Premoženjsko stanje Gasilske zajednice. Dne 31. decembra 1936 je znašalo premoženjsko stanje 639.641 din, 31. decembra 1937 759.132 din, 31. decembra 1938 889.121 din, 31. decembra 1939 872.263 din. Od konca leta 1936. do konca leta 1939., t. j. v dobi našega poslovanja, je naraslo premoženje zajednice za 232.622 din. Ako prištejemo k temu še čisto premoženje Gasilske nabavljalne zadruge v znesku 60.000 din, dobimo prirastek na premoženju 292.622 din. Iz tega pa tudi sledi, da smo pri gospodarjenju štedili in z mirno vestjo polagamo tudi gospodarske račune zajednice današnji skupščini.

Sredstva naših proračunov v tekočih zadnjih **treh letih** so se uporabila na sledeči način:

a) splošna in tehnična izobrazba	641.677'43	din
b) režija	122.647'92	„
c) uslužbenci: plače	313.018—	„
č) socialne dajatve	66.689—	„
d) sejnine	92.461—	„

Poprečno na leto ad a) 40.14 %, ad b) 7.80 %, ad c) 19.60 %, ad č) 4.12 %, ad d) 5.89 %.

Odnosi Gasilske zajednice do žup in čet so bili v splošnem dobri. Z vsemi župskimi upravami se je zajednica dobro razumela in večinoma smo v vseh župskih upravah dobili za naše odredbe razmeroma dober odziv. Vsi sklepi in resolucije, sprejete na skupščinah Gasilske zajednice, so bili izvršeni, odnosno jih je zajednica oddala na pristojno mesto.

Radi tega se moram s tega mesta za tov. razumevanje našega dela in podpor, katere so mi tov. župske uprave in tov župski starešine izkazovali, prav pristrčno zahvaliti.

Naša zajednica je zastopana v Gasilski zvezi kraljevine Jugoslavije s 4 delegati. Moram omeniti borbo v Gasilski zvezi za enotne tehnične predpise o nabavi orodja. Morali smo se boriti proti uvedbi monopola na gasilsko orodje. V zvezi s predpisi o nabavi gasilskega orodja pa je bilo potrebno izdati tudi Vadnik za vaje z gasilskim orodjem. — Številne so bile intervencije pri Gasilski zvezi za tombole, loterije, tolmačenje predpisov za ugodnost v kadrskem roku itd.

V tej obliki, kakor sedaj naše gasilstvo, ne bo več sodelovalo pri Gasilski zvezi. Zveza v Beogradu bo postala to, kar je bila že pred 3 leti naša želja, namreč reprezentanca jugoslovanskega gasilstva, v tehničnem pogledu pa bo čuvala samo enotnost naše tehnične opreme in poslovanja.

H koncu pripominjamo še to. Delo v Gasilski zajednici se je razširilo in poglobilo. Čutim potrebo, da se pritegnejo k temu delu vsi idealni gasilski delavci. Kdor ima veselje, naj pride, čaka ga še mnogo trde ledine na polju našega gasilstva. Toda ako ima tihe namene, odriniti od dela zaslužne in že močno ožuljene roke drugih delavcev, naj raje ostane doma. Vsako delo — posebno naše — ima težke nevšečnosti, ki zahtevajo mnogo samopremažovanja. Marsikdaj mora gasilski delavec pogoltiti mnoge trpke in grenke pikrosti, neokusno, neresno in zlobno kritiko. K vsemu temu mora stisniti zobe in ne sme napraviti kislega obraza.

Človek ima veselje do dela edino tedaj, ako vidi v vseh sodelavcih iskrene tovariše in dobre prijatelje ter čuti, da si vsi medsebojno popolnoma zaupajo. Tako delo je homogeno. Vodstvo črpa svoje moči iz zaupanja, modrosti in krepkih mišic onih, ki ga dvigajo nad seboj in v katerega se ozirajo, kakor v svojo luč, ki po njihovi moči sveti daleč naokrog. Pri tovariših osrednjega in nadzornega odbora ter tovariših iz odsekov sem našel ono, kar mi je bilo za težko dobo minulih treh let neobhodno potrebno. Pristrčna Vam hvala!

IZ POROČILA TAJNIKA

A. Z današnjim dnevom imamo v 26 župah 971 čet, od katerih je 962 prostovoljnih, 6 industrijskih, 2 zavodski in 1 poklicna.

Od lanskega skupščine do danes so bile po pristojnem ministrstvu potrjene naslednje novo ustanovljene gasilske čete:

1. Ind. gas. četa »Westen« d. d. (župa Celje);
2. Prost. gas. četa Dol. Lakuš, p. Dol. Lendava (župa Dol. Lendava);
3. Prost. gas. četa Smuka, p. Stari trg pri Kočevju (župa Kočevje);
4. Prost. gas. četa Tunjice, p. Kamnik (župa Kamnik);
5. Prost. gas. četa Bistrica-Žeje, p. Podbrezje (župa Kranj);
6. Prost. gas. četa Ivanjševci, p. Ivanjci (župa Ljutomer);

7. Prost. gas. četa Vogričevci, p. Ljutomer (župa Ljutomer);
8. Prost. gas. četa Kruplivnik, p. Gor. Lendava (župa Mur. Sobota);
9. Prost. gas. četa Ratkovci, p. Prosenjakovci (župa Mur. Sobota);
10. Prost. gas. četa Dolž, p. Stopiče (župa Novo mesto);
11. Prost. gas. četa Mezgovci, p. Moškanjci (župa Ptuj);
12. Prost. gas. četa Grabčinski vrh, p. Sv. Lovrenc, Slov. gor. (ž. Ptuj);
13. Prost. gas. četa Gozd, p. Kranjska gora (župa Radovljica);
14. Prost. gas. četa Sv. Florjan pri Šoštanju, p. Šoštanj (ž. Sl. Gradec);
15. Prost. gas. četa Križan vrh, p. Sv. Peter (ž. Šmarje pri Jelšah);
16. Prost. gas. četa Zagorje pri Kozjem, p. Pilštanj (ž. Šmarje p. Jelš.);
17. Prost. gas. četa Okonina, p. Radmirje (župa Gornji grad).

Ukinjeni pa sta bili:

1. Prost. gas. četa Sv. Florjan pri Šoštanju (župa Slovenj Gradec), in
2. Prost. gas. četa Cirkovce II. (župa Ptuj).

Ind. gas. četa KID Javornik pa se je združila z ind. gas. četo KID Jesenice.

Ustanovljene pa so tudi že naslednje gasilske čete, ki so tudi že zaprosile za odobritev, niso pa še po ministrstvu potrjene:

1. Ind. gas. četa »Metka« d. d., Celje (župa Celje);
2. Prost. gas. četa Žreče, p. Žreče (župa Celje);
3. Prost. gas. četa Orešje, p. Bizeljsko (župa Brežice);
4. Prost. gas. četa Bukovica, p. Vodice nad Ljubljano (župa Kamnik);
5. Prost. gas. četa Lutverci, p. Gornja Radgona (župa Ljutomer);
6. Prost. gas. četa Ajbelj, p. Novo selo pri Kočevju (župa Kočevje);
7. Prost. gas. četa Velika Ilova gora, p. Krka na Dol. (ž. Ljubljana-ok.).

Izvršujočega članstva imamo po stanju dne 31. decembra 1939 po dobavljenih prijavah 31.146. Od najnovejših čet pa še nismo prejeli popolne statistike in bi se to število z današnjim dnem še nekoliko zvečalo.

B. V administrativnem poslovanju gasilskih edinic je treba zabeležiti nekatere nedostatke, ki jih je mogoče odpraviti:

1. Nekatere četne uprave, zlasti novo izvoljene, se bodo morale spoznati s predpisi zakona in pravilnika, kar je bilo zlasti opaziti ob priliki letošnjih volitev na četnih skupščinah. Kljub temu, da smo poslali že izdelane obrazce, kjer smo navedli število članov uprave, so vendar v mnogih primerih pri volitvah delali najmnogovrstnejše pomanjkljivosti.

2. Mnogokrat se nujno zahtevajo od zajednice pojasnila v zadevah, ki so bile že zdavnaj in opetovano pojasnjene bodisi potom okrožnic, bodisi objavljene v »Gasilcu«, odnosno v koledarčku.

3. Želimo, da bi bili dopisi — vsaj v važnejših zadevah — opremljeni po predpisu o pisarniškem poslovanju z lastnoročnim podpisom starešine in tajnika. Župne uprave naj bi na vsakem spisu oddale svoje mnenje in predlog z zadostno utemeljitvijo. V mnogih primerih lahko že župe same dajo podrejenim četam zadovoljiva pojasnila.

4. Včasih se ustvarjajo nujnosti tam, kjer niso potrebne. Zgode se primeri, ko se od zajednice želi imeti rešitev ali odposiljatev kakega predmeta v nemogočem terminu. Zato je treba v takih primerih nekoliko naprej misliti.

5. V izjemnih primerih še vedno ne prejmemo pravočasnega odgovora na svoje dopise, oziroma na zaprosene podatke, kar potem tudi nas ovira pri rednem poslovanju. Ker se nekatere čete na povabilo za naročilo ga-

silskega koledarčka niso pravočasno odzvale, na žalost nismo mogli ustreči njihovi želji, ker je bil že prej razprodan.

C. **Uprava zajednice** je imela od lanskoletne skupščine do letošnje naslednje seje: a) starešinstvo 4; b) osrednji odbor 9, od katerih je bila ena slavnostna seja (ob kongresu).

Nadzorni odbor je pregledoval poslovanje kongresnega odbora v eni seji, poslovanje zajednice v 2 sejah in poslovanje uprave »Gasilca« v Mariboru v eni seji; skupno je imel tedaj 4 seje.

Pri Gasilski zajednici je tudi 5 odsekov, ki so zborovali: a) tehnični odsek v 3 sejah, b) samarijanski odsek v 2 sejah, c) kulturno-prosvetni odsek v 1 seji, č) tiskovni odsek v 3 sejah, d) mladinski odsek v 3 sejah.

Osnovala se je pa tudi gasilska sekcija tehničnega pododbora pri banovinskem odboru za zaščito pred sovražnimi napadi iz zraka; sekcija je imela 2 seji.

Za prireditve kongresa je bil sestavljen poseben kongresni odbor, ki je obstojal iz 18 odsekov, ki so skupno ali posamezno zborovali v 95 sejah.

Č. **Odlikovanja na področju zajednice.** Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije je odlikovala do danes 274 oseb. Osrednji odbor Gasilske zajednice je podelil 1023 srebrnih križcev in 40 zlatih križcev, kar znači, da je v skupnem odlikovanih 3.29% celotnega članstva.

Do danes je od vsega početka bilo priznано odlikovanje za dolgoletno službovanje, in sicer: za 10 letno službovanje 1828 gasilcem, kar znači 5.9%; za 15 letno službovanje 1504 gasilcem, kar znači 4.9%; za 20 letno službovanje 1127 gasilcem, kar znači 3.6%; za 30 letno službovanje 861 gasilcem, kar znači 2.8%; za 40 letno službovanje 205 gasilcem, kar znači 0.6%; za 50 letno službovanje 66 gasilcem, kar znači 0.2%. — Vsega je bilo priznано odlikovanje 5591 gasilcem, kar znači 18% celokupnega članstva.

D. **Iz 4½% gasilskega sklada za leto 1939.** pripada gasilskim četam din 880.633.50. Za razdelitev se je vzel naslednji ključ: vsaka četa je dobila osnovo din 500.— ter za vsakega člana po din 12.—. Gasilskim župam je odpadlo din 146.772.25. Razdelitev se je izvršila na osnovi din 2000.— za vsako župo ter po din 95.— za vsako četo.

Tabela nam pregledno kaže, koliko je slovensko gasilstvo prejelo podpore iz 4½% gasilskega sklada v vseh zadnjih šestih letih.

Tek. št.	Za leto	4½% gas. sklad	Od tega odpade na			
			Gas. zvezo 10 %	zajednico 20 %	župe 10 %	čete 60 %
1	1934	2,536.104'60	253.610'46	507.220'92	253.610'46	1,521.662'76
2	1935					
3	1936	1,478.925'39	147.892'54	295.785'08	147.892'54	887.355'23
4	1937	1,259.786'32	125.979'82	251.957'—	125.978'50	755.871'—
5	1938	1,413.315'28	141.331'53	282.663'05	141.331'53	847.989'17
6	1939	1,467.722'42	146.772'25	293.544'48	146.772'25	880.633'44
Skupaj		8,155.854'01	815.586'60	1,631.170'53	815.585'28	4,893.511'60

Iz sklada, ki naj bi ga prejela Gasilska zveza od ministrstva za telesno vzgojo naroda, do danes nismo prejeli še nikake subvencije. Obveščeni smo bili z razpisom Gasilske zveze št. 4061 z dne 9. novembra 1937, da bodo

zajednice razdeljevale svojim podrejenim gasilskim četam od Zvezeodeljeno podporo. Zbranih imamo še vedno 125 prošenj, toda žal tudi po večkratnih prizadevanjih ni bilo mogoče priti do kakih denarnih sredstev. So pa mnoge prošnje res vsega upoštevanja vredne, ker iz njih odseva polna skrb za izpopolnitev ter nabavo najnujnejšega gasilskega orodja, opreme in pribora. Zlasti gasilci v pasivnih krajih, kjer so zelo težke življenjske prilike in kjer je požarna varnost manjša, posvečajo vso skrb nabavi motork, cevi in zidavi gasilskih domov. Pri svojem delu se opirajo zgolj na osirotel narod, ki jim nikakor ne more nuditi dovolj moči.

Zajednica sama nima sredstev za ugoditev sličnim potrebam; tem manj pa bi mogla računati na njene podpore one čete, ki bi radi pomanjkljivega preračunavanja svojih finančnih možnosti razkrivale slabo gospodarstvo čete, ki ima v nekaterih primerih za posledico radi sklepanja premalo pre-mišljenih pogodb zarubljenje ali celo odvzem brizgalne, kar gotovo jemlje ugled gasilski organizaciji.

Obresti podpornega sklada Gasilske zajednice so znašale v letu 1938. din 10.783.40. Podpore je prejelo 72 prosilcev (53 onemoglih gasilcev, 1 ponesrečen gasilec in 13 vdov), in sicer: 22 prosilcev po 100 din (2200 din), 32 prosilcev po 150 din (4800), 16 prosilcev po 200 din (3200 din) in 2 prosilca po 300 din (600 din). Skupno 72 prosilcev v znesku 10.800 din.

Obresti iz podpornega sklada za leto 1939. so znašale din 11.555.79. Do danes je bilo razdeljenih 96 prosilcem 9600 din, in sicer je prejelo: 5 prosilcev po 200 din (1000 din), 10 prosilcev po 150 din (1500 din), 61 prosilcev po 100 din (6100 din), 20 prosilcev po 50 din (1000 din). Skupno 96 prosilcev znesek 9600 din.

Za naraščaj je Gasilska zajednica iz svojega proračuna razdelila din 9963.—.

E. Iz prepisov, ki so nam jih dostavile gasilske čete, sledi, da so pri-redile v letu 1939. 148 tombol, 48 srečolovov in 8 loterij. Za razprodajo je bilo pri teh prireditvah namenjenih 1.061.000 komadov tablic, skupna vrednost tablic je znašala din 2.771.000.—. Dobitkov je bilo 44.331 komadov v vrednosti din 1.676.735.—.

Zajednica je posredovala v 93 primerih (t. j. 61% vseh primerov). Na naše urgence smo bili v 59 primerih obveščeni, da so prošnje ugodno rešene; za ostale primere pa zajednica ni prejela nobenega obvestila.

Radi številnih urgenc sklepamo, da vse čete še vedno ne polagajo dovolj važnosti pravočasnemu vlaganju prošenj.

Vsak dan bolj stopa do izraza praktična stran in pomen gasilstva, ki zasluži bolj kot katera koli druga organizacija, da se mu žrtvujemo.

Uverjeni smo, da bo prej ali slej gasilska misel, ki zna ceniti vrednoto življenja in srečo ter blagostanje bližnjega — tako čista s svojim plemenitim geslom »Na pomoč!« — osvojila človeštvo. Delajmo vsi po svojih močeh, da se to čimprej uresniči!

Prostovoljna gasilska četa Trbovlje trg ima na prodaj sledeče gasilsko orodje:

- 1 dvokolni navijak za ca. 300 m cevi
- 1 dvokolni navijak za ca. 150 m cevi
- 1 dvokolni voziček za prevoz prenosne motorke. (voziček ima gum. pump. kolesa) in
- 1 osební zaprtí avto Opel. Sedeži so tapcirani in je pripravljen tako, da se nanj lahko namesti prenosna motorka in sesalne cevi. Vse je dobro ohranjeno in po zelo nizki ceni. Za pojasnila se je obračati na upravo čete.

IZ POROČILA UREDNIKA »GASILCA«

»Gasilec« mora imeti več naročnikov med gasilci! Število naročnikov lista v župah in četah se mora povečati. In še to: naročnina mora biti plačana! Povedati moram, da bo uprava te dni terjala naročnino za več let nazaj od 320 naročnikov po svojem pravnem zastopniku. Ta številka nemarnih naročnikov je naše slabo spričevalo. Dolžnost vseh poslovalcev v župah in četah bi bila, da imajo list naročen, da ga plačajo in ga tudi pridno prebirajo. Gasilski poslovalec biti ni samo čast, ampak je predvsem dolžnost. Če smo bili za poslovalce izvoljeni, smo svojim članom dolžni biti voditelji in učitelji, kar pa brez »Gasilca« ne moremo biti.

»Gasilec« je zaenkrat največja vrednost, ki jo imajo slovenski gasilci na tekočem računu. Na ta svoj tekoči račun vplaga slovensko gasilstvo svoje velike vloge in iz vlog na tem tekočem računu črpajo gasilske edinice in gasilci snov za svoje delo in udejstvovanje. Reči smemo, da so vloge na našem duhovnem tekočem računu v zadnjih letih postale tolike, da jih ne bomo kmalu izčrpali, čeprav smo mu že toliko odvzeli, da slovensko gasilsko življenje kaže lepše lice, ko kdaj prej.

»Gasilec« je najboljša vez med vodstvom in edinicami in je le škoda, da ta vez ni bolj tesna. Lista ne izdajamo zato, da leži po policah in v omarah, ampak zato, da obveščamo po njem gasilske edinice o delu in da smotrno usmerjamo delo slovenskega gasilstva. Gasilske župe in čete imajo v listu sredstvo, da laže in dobro izpolnjujejo svoje dolžnosti po zakonu in zakonitih predpisih.

»Gasilec« je učna knjiga, kakor je v Sloveniji nima kmalu katera organizacija. Za poslovalce vseh gasilskih edinic je list neobhodno potreben pomočnik, ki brez njega nikdar ne more biti dober poslovalec v našem gasilstvu. Za gasilce same je ta knjiga kot za mladega šolarčka abecednik. Gasilske edinice, ki hočejo svoje člane izobraziti in vzgojiti za gasilsko delo, se morajo posluževati lista in navodil v njem, da bodo slovensko gasilstvo čimprej pripeljali do čim večje popolnosti.

Eno željo imam kot urednik, in ta je: naj bi čimprej prišlo do organiziranega šolanja v naših edinicah s pomočjo našega lista. To organizirano šolanje bo naša gasilska ljudska, osnovna šola, ki brez nje ne moremo več biti. Če smo v poslednjih letih skušali s svojimi tečaji ustanoviti neko srednjo šolo, in če imamo namen ustanoviti in zidati svojo visoko šolo, moramo imeti osnovno šolo, ker bodo sicer vse druge šole brez temeljev.

Na pomoč!

IZ POROČILA GASILSKEGA INSPEKTORJA

Lansko leto je poteklo v znamenju kongresa, zato je seveda tudi strokovno-tehnično delo po večini služilo kongresnim pripravam. Na novo smo uvedli gasilske tekme posameznikov in rojev. Tekmovanja z roji imajo precej praktičnega pomena, posebno za podeželske roje, ki se na ta način navadijo hitrega in pravilnega dela na požarišču. Na lanskem kongresu so prvič nastopili naši gasilci tudi s prostimi vajami. Samarijanska alegorija je ganila inozemske delegate do solz. Pri zaključni orodni vaji pa sem ujel besede nemškega delegata, ki je dejal svojemu tovarišu: »Jugoslovani so nam dali kolosalno zamisel in dokazali, da se dajo tudi gasilske vaje izvajati na športnem igrišču.«

Treba še omeniti:

Tečaji za poveljnike. V preteklem letu je zajednica priredila le tri tečaje, in sicer dva v Ljubljani in enega v Celju.

V tekočem letu bo morala zajednica absolvirati popravne izpite in nadaljevati s tečaji. Kljub temu, da so trajali poveljniški tečaji le štiri dni in skoro ni mogoče v tem kratkem času obdelati tako obširne snovi, se vseeno opaža vpliv tečajev. Jasno pa je, da morejo pokazati uspeh le takšni gasilci, ki so si že pri svoji četi pridobili vsaj temeljno, praktično in teoretsko znanje, da potem na tečaju lahko sledijo. Za gasilca-novince seveda poveljniški tečaj ne pride v poštev!

Tekoče strokovno-tehnično delo. Zajednica je v letu 1939. dovolila nakup 6 avtomobilov, 1 ročne brizgalne, 15 praporov, gradnjo 8 gasilskih domov in razširitev 4 že obstoječih. Zajednična komisija je preizkusila in pregledala 2 avtomobilski brizgalni in 49 prenosnih motornih brizgaln, od katerih so bile 3 prodane izven našega območja.

Delo v zvezi z novimi predpisi Gasilske zveze. Gasilska zveza je končno veljavno sprejela vadnik za orodne vaje. Sprejela je tudi predpise o tehničnih nabavnih pogojih za razne vrste gasilnega orodja. Za nakup motornih brizgaln je predpisala preizkušnje, ki jih pa naša zajednica vrši že od aprila 1936.

Obramba pred letalskimi napadi. V zvezi z novo uredbo o zaščiti pred letalskimi napadi in tozadevnimi pravilniki je zajednica priredila 3 tečaje, in sicer v Celju, Ljubljani in Mariboru, in povabila poleg župskih starešin še po enega župnega poslovalca ter jim dala na razpolago tudi posebna skripta. S tem je nudila župam priliko, da seznani s to važno panogo vse četne poveljnike na posebnih tečajih. Snov je razdeljena na dva dela: a) napadalna in obrambna sredstva in b) vloga gasilstva pri letalskih napadih s posebnim ozirom na razdelitev občin v požarne okoliše. V zvezi s tem je zajednica razposlala tudi vsem četam po en izvod uredbe in IV. dela pravilnika. V okviru tehn. pododbora banovinskega odbora za zaščito pred letalskimi napadi se je osnovala gasilska sekcija, kateri člani so po večini člani osrednjega odbora naše zajednice.

Inspekcija državne brambe v Beogradu je priredila tečaj za banovinske instruktorje gasilske stroke za zaščito pred letalskimi napadi. Z našega področja se je tega tečaja udeležilo 7 udeležencev.

Na pobudo kraljevske banske uprave bo v kratkem izšla strokovna knjiga o obrambi pri letalskih napadih, pa tudi poljuden spis v obliki vprašanj in odgovorov ter ga bo kot »Katekizem o obrambi pred letalskimi napadi« izdalo Mestno poglavarstvo v Ljubljani.

Delo gasilskih žup in čet

Tudi to delo je v lanskem letu po večini obstajalo v pripravi za kongres. Večja razgibanost je bila zapažena na **samarijanskem polju**. Dve župi in precej čet je priredilo samarijanske tečaje in usposobilo lepo število samarijanov in zlasti samarijank v tej panogi. Po župskih poročilih ima 190 čet, t. j. okoli 20 % naših čet, samarijanske odseke, precej ostalih pa ima v članstvu po 1 do 2 samarijana. Izprašanih samarijanov je okoli 300; nekateri imajo tudi izpit društva Rdečega križa. Gasilske čete posedujejo 28 avtomobilov za prevoz bolnikov in ponesrečencev.

Kulturno-prosvetnih odsekov je pri naših četah 185. Prirejali so gledališke predstave, predavanja, nekateri tudi koncerte. Gasilska zajednica

si je zelo prizadevala, da bi potom teh odsekov dvignila med članstvom državljansko zavest.

Precejšnjo pozornost je zajednica posvečala tudi mladinskim odsekom pri gasilskih četah. **Naraščaj ima 121 gasilskih čet z nad 100 naraščajniki.**

Gasilske župe so v letu 1939. priredile 91 tečajev in pregledale 503 čete, gasilske čete pa so imele 1123 strokovnih predavanj in 10.941 raznih vaj.

Požarna statistika. Na podlagi dobljenih poročil bi izgledala požarna statistika za leto 1939. takole: 315 majhnih požarov s škodo do 10.000 din, t. j. 48 %; 263 srednjih požarov s škodo do 50.000 din, t. j. 40 %; 55 večjih požarov s škodo do 100.000 din, t. j. 8 %; 28 velikih požarov s škodo nad 100.000 din, t. j. 4 %; skupaj 661 požarov. Poleg navedenih je bilo naknadno javljenih še 139 manjših tovarniških požarov.

Vzroki požarov: 239 (36 %) zaradi nepazljivosti in samovžigi, 18 (3 %) zaradi dimnika, 25 (4 %) zaradi električnega toka, 24 (4 %) zaradi strele, 156 (23 %) požigalci, 13 (2 %) zanetili otroci in 186 (28 %) iz neznanega vzroka.

V 37 primerih (t. j. 6 %) gasilci zaradi oddaljenosti ali pa, ker niso bili obveščeni, niso gasili. Na požariščih je gasilo skupaj računano 11.964 gasilcev 2183 ur, t. j. 26.117.412 delovnih ur! Gasilske akcije so preprečile za okoli 95 milijonov dinarjev nadaljnje škode.

Pri požarih se je ponesrečilo 49 gasilcev in 39 negasilcev (od teh 5 smrtno!), poginilo pa je 84 glav goveje živine in konj ter 524 kosov perutnine in drobnice.

Naše gasilske čete so gasile poleg že navedenih tudi 4 požare na nemškem ozemlju. Pomagale so pa tudi pri 8 poplavih, rešile 2 utopljenca, nekaj konj in več ljudi iz porušenih poslopij. Pri reševalnih poslih je sodelovalo 218 gasilcev in to 62 ur (13.516 delovnih ur).

Statistike zavarovalnic izkazujejo precej več požarov, kar je razumljivo, ker prijavljajo zavarovanci vsak še tako neznaten požar, za katerega gasilske čete niso bile obveščene. Pač pa je zajednica ugotovila, da tudi nekatere gasilske čete ne poročajo vseh požarov, dasiravno se pozneje v raznih prošnjah sklicujejo, da so utpele škodo pri požarih, ki jih pa niso prijavile. Takšnim prošnjam zajednica seveda ni mogla ugoditi. Vsaka statistika ima pomen le, če je točna in popolna. Zato naj tov. župe zahtevajo od svojih čet v tem pogledu več točnosti.

SANATORIJ EMONA

PRIVATNA KIRURŠKA KLINIKA

Sprejema vse primere s področja operativne medicine
Opremljena je z najnovejšimi terapevtskimi in diagnostičnimi sredstvi
Specialistične rentgenološke preiskave
Kemijske in laboratorijske preiskave krvi, seča etc.

IZBERA ZDRAVNIKA-OPERATERJA SVOBODNA

Cena oskrbi: II. razred din 75,-, I. razred din 100,- dnevno
Informacije pismeno in telefonsko

LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA ŠT. 4

Telefon števil. 36-23

Splošna statistika

V razpredelnici št. 1 je prikazana naša organizacija po stanju 1. januarja 1940. Pripominjam pa, da so podatki o številu prebivalstva vzeti po zadnjem ljudskem štetju in so v resnici sedaj že nekoliko višji.

Gasilska župa	Površina področja v km ²	Število prebivalstva	Gostota prebivalstva na 1 km ²	Število stanovanjskih hiš	Število gasilskih čet	Število gasilcev	Povprečno področje ene gasil čete v km ²	Na koliko prebivalcev odpade 1 gasilec	Koliko stan. hiš varuje povprečno ena četa
Brežice	470'33	39.375	84	7.006	31	926	15	42	226
Čelje	970'54	88.866	93	14.712	57	1.588	17	55	258
Črnomelj	584'88	27.277	47	5.282	44	1.538	13	17	120
Dolnja Lendava	350.69	38.120	108	7.029	44	974	7	39	160
Dravograd	703'90	33.144	47	4.459	13	697	54	47	343
Gornji grad	527'92	17.584	33	2.985	17	826	31	21	176
Kamnik	579'45	38.683	67	6.840	41	1.570	14	24	168
Kočevje	1.064'67	38.528	36	7.634	71	2.082	15	18	108
Kranj	589'17	36.487	62	5.665	34	1.415	17	25	166
Krško	796'67	47.637	60	9.066	27	928	29	51	334
Laško	309'58	36.251	117	4.373	15	495	20	73	292
Litija	716'96	40.269	56	6.598	38	1.117	18	35	194
Ljubljana, mesto	65'38	79.050	1.216	5.138	12	522	5	151	428
Ljubljana, okolica	901'16	60.891	67	10.193	83	2.837	11	21	122
Ljutomer	424'90	41.381	98	8.084	60	1.624	7	25	134
Logatec	606'21	27.439	45	4.822	29	943	20	29	166
Maribor, desni breg	651'79	54.799	84	3.860	29	787	22	69	305
Maribor, levi breg	585'03	54.315	93	9.941	17	446	34	121	585
Maribor, mesto	7'06	33.131	4.680	1.883	2	128	3'5	258	941
Murska Sobota	596'26	52.597	88	10.424	106	2.550	5	21	98
Novo mesto	927'30	51.862	55	9.513	48	1.785	19	29	198
Ptuj	826'89	75.930	92	15.241	49	1.545	16	48	310
Radovljica	1.013'88	36.322	36	5.558	40	1.678	25	21	139
Slovenj Gradec	484'27	28.800	60	4.484	22	739	22	38	204
Škofja Loka	509'52	23.763	47	4.031	15	661	23	35	269
Šmarje pri Jelšah	544'88	41.797	77	8.404	24	763	23	54	350
Dravska banovina	15.810'29	1.144.298	72	188.225	968	31.164	16	37	194

Število požarov v posameznih mesecih (l. 1939.)

Januar 55	April 91	Julij 65	Oktober 38
Februar 37	Maj 47	Avgust 54	November 47
Marec 83	Junij 49	September 57	December 38
175	187	176	123

Procentualno je bilo v dnevnem času:

od 0—4 ure 17 % požarov	od 12—16 ure 19 % požarov
od 4—8 ure 6 % požarov	od 16—20 ure 21 % požarov
od 8—12 ure 14 % požarov	od 20—24 ure 23 % požarov

Število požarov leta 1939. po posameznih župah

(Števila v oklepaju pomenijo, na koliko stanovanjskih hiš odpade en požar, in imajo namen, podati vsaj približno sliko, ker ozemlja žup niso enako naseljena in enake površine.)

Brežice 29 (240), Celje 57 (260), Črnomelj 14 (380), Dolnja Lendava 11 (640), Dravograd 21 (210), Gornji grad 6 (500), Kamnik 23 (300), Kočevje 10 (760), Kranj 15 (380), Krško 30 (300), Laško 24 (180), Litija 19 (350), Ljubljana-mesto 36 (140), Ljubljana-okolica 14 (730), Ljutomer 35 (230), Logatec 13 (370), Maribor desni breg 37 (240), Maribor levi breg 33 (300), Maribor-mesto 26 (450), Murska Sobota 54 (220), Novo mesto 20 (480), Ptuj 83 (180), Radovljica 9 (620), Slovenj Gradec 20 (220), Škofja Loka 7 (580), Šmarje pri Jelšah 15 (560) — v vsej banovini: 661 (284).

Splošno stanje gasilstva dravske banovine

(Prvo število pomeni stanje 1. januarja 1940, število v oklepaju pa stanje 1. januarja 1937.)

Gasilskih čet 968 (929), gasilcev nad 31.500 (28.000), domov in oro-dišč 856 (598), motornih brizgaln 547 (387), ročnih brizgaln 1037 (1164), lestev okoli 1506 (1500), avtomobilov 192 (130), tlačnih cevi v metrih 218.615 (212.000), vrednost vsega premoženja okoli 60.014.067 dinarjev (53.000.000 dinarjev), dolgov okoli 4.223.430 dinarjev (5.500.000 dinarjev).

Od motornih brizgaln je 430 prenosnih agregatov, 99 prevoznih motorov in 18 avtomobilskih brizgaln. Malih ročnih brizgaln (berglovk in sl.) imamo 257, večjih pa 780. Avtomobilov je 143 navadnih gasilskih za prevoz moštva in orodja, 18 z vgrajeno brizgalno, 3 z vrtilno lestvo (Magirus) in 28 reševalnih.

(Opomba: Nekateri podatki, ki so jih poročale župe, niso popolnoma točni, tako n. pr. število ročnih brizgaln, ki je kljub temu, da so jih čete precej odprodale, gotovo prenizko.)

RAZNI PREDLOGI NA SKUPŠČINI ZAJEDNICE

Na skupščini Gasilske zajednice dne 21. aprila 1940 v Ljubljani so bili sprejeti naslednji samostojni predlogi:

Delni zajednični zlet, oziroma gasilski dnevi se prirede v tekočem letu:

1. v Mengšu dne 29. junija 1940 ob priliki 50letnice p. g. č. Mengeš (župa Kamnik);

2. v Rušah dne 4. avgusta 1940 ob priliki 50letnice p. g. č. Ruše (župa Maribor desni breg);

3. v Dravogradu dne 7. julija 1940 ob priliki 65letnice obstoja p. g. č. Dravograd (župa Dravograd), združeno z nabavo druge motorne brizgalne in četrtega prapora.

4. Glede delnega zajedničnega zleta v Ptuj ob priliki 70letnice p. g. č. Ptuj dne 16. julija t. l. se odločitev prepusti v sklepanje osrednjemu odboru.

Na te gasilske dneve bo pozvala Gasilska zajednica sosednje župe, da se jih udeležijo. Za vsako prireditev pa se še določi poseben odbor, v katerem naj bodo tudi zastopniki okoliških žup.

Sprejeta je bila resolucija p. g. č. Laško, da se skuša izposlovati **znižanje davščine za gasilski dom na čim najnižjo mero**, oziroma doseči, da se ista sploh ukine z ozirom na dobrobit, ki ga gasilstvo izvršuje na pram soobčanom, oziroma državi kot taki.

Skupščina sprejme resolucijo, da se doseže **oprostitev taks pri šofer-skih izpitih** v gasilske namene.

Predložena je bila resolucija gas. župe Šmarje pri Jelšah glede **oprostitve taks na bencin**, ki se uporablja v gasilske svrhe.

Zajednica je izdala tozadevno okrožnico vsem gasilskim četam pod št. 2469 z dne 26. marca 1940. Sklene se:

1. bencin se razdeli po župah po sedANJI uredbi;
2. zajednica bo stavila predlog, da se predpisi spremenijo in veljajo slično, kakor za kmetijske zadruge.

Gasilstvo in pasivna bramba. Gasilska župa sreza Ljubljana-okolica je predložila resolucijo, odnosno predloge o organiziranju pasivne obrambe civilnega prebivalstva po vaseh in trgih potom gasilskih čet. Predlogi se glase:

1. Vsaka gasilska četa naj ima izvežbane ljudi proti vojnim strupom in požarom.

2. Gasilstvo naj stopi v najtesnejše sodelovanje z društvom Rdečega križa, ki ima v to svrhu že mnogo izvežbanih samarijanov.

3. Gasilstvo naj stopi z vojaškimi oblastmi v stik ter jim objasni, da morejo vršiti naloge pasivne obrambe civilnega prebivalstva le 100% na duši in telesu zdravi ljudje, moralno visoko stoječi in nacionalno prežeti.

4. Naprosijo naj se vojaške oblasti, da bodo oprostile gasilce, katere predlagajo gasilske župe, oziroma Gasilska zajednica, od aktivne vojaške službe za časa vojne.

5. Ker občinski odbori za pasivno obrambo civilnega prebivalstva na deželi, ki jih je organizirala kr. banska uprava, deloma ne delujejo, naprošamo bansko upravo za vso moralno in materialno pomoč gasilstvu, da bo doseglo v celoti cilje, ki si jih je tozadevno postavilo.

Skupščina je sklenila naslednje:

Za razdelitev gasilske službe v vojnem času je merodajen pravilnik o pasivni zaščiti. Po tem pravilniku imamo obveznike pasivne zaščite. Obveznikom pasivne zaščite bo služba razdeljena po krajevnom odboru. Krajevni odbori pa razdele službo na podlagi rajonskega načrta za gasilsko službo. Ustanovitev krajevnih odborov ni v naši kompetenci, ampak občine, banovine, odnosno sreza.

Glede oprostitve gasilcev za pasivno zaščito obstoja pravilnik, po katerem sme biti največ 25 % gasilcev oproščenih iz rezerve, to so od 40 leta naprej. Za te oprostitve nismo merodajni mi, ampak banovinski odbori za pasivno zaščito.

Resolucijo bomo predložili kr. banski upravi. »Gasilec« naj zadevo ponovno objavi.

Pasivna bramba v obmejnih krajih. Gasilska župa sreza Maribor levi breg predlaga: Zajednica naj posreduje pri banovinskem zaščitnem odboru, da organizira predavanja o obrambi pred napadi iz zraka, s katerimi bi se pripravilo ne samo članstvo gasilstva, temveč tudi vse prebivalstvo na odločno samoobrambo. Izdalo naj bi se tudi priporočilo, odnosno nalog, da bi se ne smeje vršiti na našem podeželju nobene pri-

reditve narodnih društev, kjer bi se vsaj s kratkim nagovorom ne omenilo pomena te samoobrambe pred zračnimi napadi, ker bo samo na ta način možna čimprejšnja izvedba tozadevne nujne potrebe. Potrebna bi bila razen tega tudi takojšnja izdaja brošur, letakov, vsekakor razumljivega čtiva o obrambi pred zračnimi napadi, in jih oddati v razdelitev občinam na naši meji ter da bi se poskrbela tudi brezplačno najpotrebnejša obrambna in zdravstvena sredstva, ker obmejno prebivalstvo tega iz lastnih sredstev ne zmore.

Skupščina Gasilske zajednice ugotovi:

Zajednica vrši pouk o pasivni zaščiti potom svojega glasila »Gasilec«, ki ima tudi stalni »Vestnik o pasivni zaščiti«. Poleg tega prireja tudi predavanja in na tečajih je razdelila med gasilce skripta. Zajednica se bo s posebnim priporočilom iniciativno obrnila na kr. bansko upravo, da ona izvrši potrebno propagando za pasivno zaščito med prebivalstvom. Na gasilskih prireditvah naj se pa vršijo predavanja o pasivni zaščiti.

Uradni prostori gasilskih edinic. Skupščina zajednice je osvojila naslednji predlog za spremembo, oziroma dopolnitev predpisov o poslovanju pri gasilskih edinicah:

1. Vsaka gasilska edinica si mora določiti stalen uradni prostor (pisarno) v domu, na občini, pri kakem poslovalcu ali podobno, v katerem se sestajajo poslovalci k sejam, člani k tečajem in sestankom in kjer se shranjujejo edinične knjige, spisi i. dr.

2. Vsaka gasilska edinica mora imeti vse službene knjige in predpise, strokovni list in knjige, svoje spise, sezname itd. shranjene v uradnem prostoru na način, kakor to določi odgovorni organ, vendar tako, da nepoklicani nimajo dostopa, da pa odgovorni poslovalci lahko vsak čas potrebno dobijo.

3. Vsaka gasilska edinica mora imeti v uradnem prostoru shranjen vsaj po en izvod strokovnega lista, vsakoletnega koledarčka in vseh strokovnih gasilskih knjig, ki so od zajednice predpisane, in smejo te knjige biti na razpolago samo poslovalcem te edinice. Ta en izvod se ne sme posojati in odnašati izven uradnega prostora.

4. Gasilske edinice morejo imeti v svojih uradnih prostorih tudi druge strokovne časopise in knjige ali več izvodov ene in iste knjige, ki jih lahko izposojajo poslovalcem ali članom izven uradnega prostora. O vseh takih časopisih in knjigah je treba voditi posebne sezname, o njihovem izposojevanju in vračanju pa točno evidenco.

Dobro poznana...

ZAHTEVAJTE JO POVSOD!

5. Pri rednih in izrednih pregledih nižjih edinic se morajo organi višjih edinic prepričati o točnem izpolnjevanju predpisov ter poročati zajednici.

6. Zajednica bo, v kolikor to že ni dosedaj z veljavnimi sklepi drugače urejeno, po en izvod službenih in tehničnih knjig dala vsem edinicam za uradno uporabo zastoj na razpolago, po en izvod istih knjig pa dobe edince po ceni, ki jo določi osrednji odbor. Po isti ceni smejo edince dobiti službene in strokovne knjige tudi v več izvodih in jih smejo dobiti tudi posamezni poslovalci in člani gasilskih edinic.

Uniforme. Sprejet je bil tudi naslednji predlog osrednjega odbora: Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije naj predpis o uniformi in opremi v gasilski organizaciji spremeni v toliko, da se dovoli vsem častnikom, podčastnikom in gasilcem vseh gasilskih organizacij k svečani uniformi nošnja kratkih pelerin iste barve — po potrebi s kapuco.

Častnikom višjih gasilskih organizacij naj se dovoli nošnja take pelerine poleg sedaj predpisanega svečanega plašča. Pelerine naj segajo malo čez kolena in na ovratniku naj bodo predpisani našitki, spredaj na prsih pa značke činov.

Ostali predlogi so se večinoma nanašali na sledeče zadeve:

Reševanje dovoljenj za tombole in srečolove, oprostitev taks za kolesa, polovična voznina na železnici za gasilce, prost izhod iz službe v primeru požara, skrajšanje vojaškega roka, vadnik za orodje, pravilnik za mladino, kadar nadomestuje odrasle gasilce, način izplačevanja podpor iz $4\frac{1}{2}\%$ sklada, točenje alkoholnih pijač v lastni režiji, vprašanje šoferskih izpitov za gasilce, pobiranje prispevkov sosednjih gasilskih čet v rajonu drugih čet, podpore občin za gasilstvo, takse za godbo in takse v splošnem pri gasilskih prireditvah, izdelava vaj za gasilski naraščaj, tečaji za poveljniške izpite, nabava protiplinskih mask, tečaji za strojnike motork, ustanovitve samostojnih žup, podpore iz $4\frac{1}{2}\%$ sklada industrijskim četam, oprostitev taks za kulturne prireditve gasilskih čet, povrnitev efektivnih stroškov ob priliki gašenja požarov.

Skupščina ugotavlja, da predlogi po svoji vsebini ne spadajo v razpravo na skupščino zajednice, ker so nekateri takega značaja, da se dajo rešiti administrativnim putem, nekateri pa niso v skladu z obstoječimi zakonitimi predpisi. Par zadev je bilo že večkrat pojasnjenih in objavljenih. Nekaj predlogov pa je nerešljivih in so se ponavljali že na več skupščinah. Skupščina je tudi sklenila, da naj v bodoče župe, oziroma starešine žup predloge dobro pregledajo, preden jih odpošljejo dalje, ker so oni odgovorni za pravilno sestavo predlogov, ki ne smejo biti v nasprotju z obstoječimi predpisi zakona.

Hranilnica Dravske banovine

Centrala: Maribor

Podružnica: Celje

Sprejemamo vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dajemo vsakovrstna posojila. Izvršujemo vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno. — Za vse vloge pri nas jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo.

Račun bilance dne 31. decembra 1939

Aktiva

Pasiva

Blagajna	18.214.—	Prehodne postavke .	22.325·50
Poštna hranilnica .	23.490·90	Imovina	889.121·31
Naložbe	272.558·18	Upniki	16.766·95
Deleži (Nab. zadruga)	16.600.—		
Podporni sklad . .	303.355·47		
Dolžniki	85.207·60		
Odlikovanja (zaloga)	7.477·05		
Gasilska zveza . .	75.508·25		
Inventar	96.026.—		
Tekoči račun . . .	12.918.85		
Primanjkljaj . . .	16.857.46		
	928.213·76		928.213·76

Račun zgube in dobička dne 31. decembra 1939

Zguba

Dobiček

Tisk (Koledar, Gasilec in knjižice) .	196.465·90	Tisk (Koledar, Gasilec in knjižice) .	190.017·20
Režija	245.633·71	Režija	6.135·50
Razno	106.049·25	Razno	42.106·90
Odlikovanja	33.524·20	Gasilski sklad 4 1/2 %	282.663.—
		Tiskovine	156.—
		Odlikovanja	43.737.—
		Primanjkljaj	16.857·46
	581.673·06		581.673·06

V Ljubljani dne 31. decembra 1939.

Starešina:

dr. Kodre Anton l. r.

Blagajnik:

Lah Mihael l. r.

Nadzorni odbor:

Predsednik:

Kopač Leopold l. r.

Zapisnikar:

Marinč Martin l. r.

Člani:

Černe Franjo l. r., Klenovšek Hinko l. r., Vogelnik Alojz l. r.

ZA SPOMIN

Florič Anton

(P. g. č. Gaberje)

Smrt je posegla z ledeno roko med naše vrste. Izbrala si je 52 letnega zasluznega člana gaberske gasilske čete Antona Floriča.

Pokojnik je bil živ dokaz dela, vztrajnosti, marljivosti ter požrtvovalnosti na gasilskem polju. Dokler mu ni dolga bolezen preprečila nadaljnega dela pri četi, je bil vedno in povsod med prvimi. Pokojnik se je rodil leta 1888. v Ložnici pri Celju. Pristopil je k četi ob ustanovitvi leta 1912.

V svetovni vojni je moral k vojakom in je bil leta 1914. ujet v Rusiji. Ko se je po končani vojni vrnil med svoje drage, je bilo njegovo prvo vprašanje, kaj delajo gasilci, in že je prihitel v gasilski hram ter se takoj prijavil. Toda prav takrat, ko je bilo predvsem potrebno hladne krvi in velike previdnosti, je pokojni Florič mnogo pripomogel na gasilskem polju. Od leta 1924. do 1927. se je preselil v Slo-

Karol Luckmann, pov. Gasilske čete KID, Jesenice.

GASILSKA TAKTIKA

(Nadaljevanje)

Poveljnik mora zastaviti zanesljivo obrambo na najbolj ogrožena mesta. Šele ko je odstranjena nevarnost nadaljnega razširjenja, sme začeti napad na posamezna legla požara. Vsekakor se mora opustiti napad, če bi se oslabila potrebna obramba!

Ta načela mora upoštevati predvsem vrhovni poveljnik, ki razporeja čete po požarišču in jim odreja posebne naloge. Poveljnikom poedinih čet pošilja okvirne odredbe po posebnih odposlancih vrhovnega poveljstva. Poveljnik čete, ki teh odredb ne prejme že spotoma, naj se čimprej javi vrhovnemu poveljniku. Poda naj mu poročilo in prosi naj ga za okvirne odredbe glede posredovanja svoje čete.

Da se stojišče vrhovnega poveljnika razloči od stojišč poveljnikov čet, naj bo podnevi zaznamovano razen z rdečo zastavo tudi z nekoliko belimi zastavami, ponoči pa razen z rdečo lučjo tudi z nekoliko belimi lučmi. Če ni belih zastav, se za silo lahko uporabljajo tudi bele rjuhe ali brisače.

Usoda številnih nepremičnin in druge imovine je v veliki meri odvisna od pravnega razporejanja na pomoč prispelih čet. Če ni dovolj vode za gašenje, je treba smotno združiti pomoč dveh ali celo več čet. Njihove brizgalne in cevovodi se združijo v verigo, da odvajajo vodo iz oddaljenejšega kraja. Tej ali oni četi se poveri bramba zgradb, ogroženih po letečem ognju. Drugi četi se poveri bramba proti neposrednemu prehodu ognja. Podira naj manjše stranske zgradbe, če se tako pravočasno lahko ustvarijo prazni zaščitni pasovi. Le-te je prilagoditi že obstoječim nezazidanim površinam, širšim cestam in vodotokom, pa tudi že obstoječim požarnim zidovom. Lahko gorljive predmete in snovi, n. pr. les, slamo, dračje in mineralna olja je treba odstraniti iz teh zaščitnih pasov. Morda se dajo tudi lesene in slamnate strehe pravočasno odkriti.

Če je požar zajel več zgradb in je v bližini dovolj vode za gašenje, potem se poedine gasilske čete odredijo za več ali manj samostojno borbo. Glavna moč se uporabi tam, kjer je največja ne-

varnost in kjer grozi večja škoda. Razpored gasilskih čet naj bo po možnosti tak, da obkoli požarišče in vzamejo ogenj z vseh strani v klešče. Tako obkoljevanje je najučinkovitejše. Seveda se mora pričeti na skrajnih zunanjih robovih velepožarišča. Gašenje velepožarov se mora izvršiti sistematično, zgradba za zgradbo.

Vselej ima bramba neposredno ogroženih zgradb prednost pred napadom na leglo požara, najsi bo le-to tudi v pomembnejši zgradbi. Prvenstveno pa se branijo take zgradbe, preko katerih bi se utegnil požar razširiti na sosesčino. Ostale zgradbe do nadaljnjenja prepustimo usodi, če ni mogoče nič napraviti. Šele ko je večja nevarnost odstranjena, se lotimo tudi gašenja manj nevarnih požarov.

Vrhovni poveljnik naj skrbi, da se po potrebi in po možnosti čimprej prikliče tudi pomoč iz oddaljenejših krajev. V to svrho je treba uporabljati telefon, telegraf, vozače motornih vozil ali celo jahače, če ni boljših prej navedenih možnosti.

Skrbeti je treba za pravočasno izmenjavanje edinic, čijih člani so od napornega dela že utrujeni. Urediti se mora njihova oskrba s kavo, nealkoholnimi pijačami in tudi z jedili, če gašenje dolgo traja. Če je za to preskrbljeno, sme vrhovni poveljnik s toliko večjo pravico zahtevati, da vztrajajo edince na požarišču, dokler smatra za potrebno. Nobena četa ne sme odhajati brez vednosti in privolenja vrhovnega poveljnika. Le če je medtem slučajno izbruhnil večji požar tudi v domačem kraju, sme po potrebi predčasno oditi domov, vendar mora to javiti vrhovnemu poveljniku.

Nihče ne sme samovoljno zapustiti svojega mesta, razen če mu grozi neposredna življenjska nevarnost. A tudi nihče ne sme samovoljno posredovati. Vrhovni poveljnik odloča, če in kje naj posreduje na pomoč prispela četa, ali pa naj gre v pripravljenost v **glavno zbirališče rezerv.** To naj bo na večjem trgu, travniku ali drugem prostoru, ki ne sme biti preoddaljen od stojišča vrhovnega poveljnika. Na tem zbirališču se sporazumno z vrhovnim poveljnikom tudi zbere čete, ki so v svojem predelu gasilski in samarijanski posel že popolnoma opravile.

Če nastopi pri velepožaru več čet, vsaka po lastnem preudarku in brez enotnega vodstva, potem se bo verjetno ponovilo, kar se je zgodilo v temle primeru: Nekje je gorela velika žaga. Ogenj

venj Gradec ter tam pomagal s tov. Kopačem reorganizirati gasilstvo. Od takrat je zopet redno deloval in bil kmalu izvoljen za četnega poveljnika. V tem svojstvu je deloval do leta 1938, ko je zaradi bolezni zaprosil za premetitev v rezervu. Istočasno je bil izvoljen za častnega poveljnika, vendar mu pa kljub temu žilica ni dala miru ter je še vedno rad hodil v gasilski dom in dajal nasvete in bodril mlajše člane h gasilskemu delu. Bil je v celjski župi in tudi izven nje znan in priljubljen tovariš. Za veliko delo na gasilskem polju so mu razna odlikovanja krasila njegove prsi. Sprevod, katerega se je udeležilo 237 gasilcev v kroju s 14 prapori, 20 venci, vod vojaštva z godbo, mnogo drugih društev in civilnega prebivalstva, je jasen dokaz, kako je bil pokojni tovariš Florič priljubljen. Od pokojnega se je v ganljivih besedah poslovil župni starešina tov. Gologranc Konrad.

Knez Tomaž
(P. g. č. Trbovlje)

Dne 15. novembra 1939 smo položili materi zemlji v naročje našega dolgoletnega člana rojnika-

plezalca Knez Tomaža. Rojen je bil leta 1876. na Gomiljskem v Savinjski dolini. Po izučeni obrti tesarja si je poiskal služko pri tukajšnjem rudniku.

Že v rojstnem kraju je bil leta 1903. gasilec in ko je dobil službo pri rudniku, je zaprosil za sprejem v gasilsko četo Trbovlje »rudnik«, kjer je deloval do svetovne vojne, nakar je moral tudi on v strelske järke. Po vojni je takoj prišel v gasilske vrste, kjer je deloval kot odbornik do svoje prerane smrti.

Da je bil resničen in neumoren gasilec, so priznali tudi na najvišjih mestih, kar pričajo vidna odlikovanja, n. pr. srebrna medalja za državljanske zasluge, zlata medalja s palmovo vejico, srebrna kolajna za družstvene zasluge in razne diplome. Vse to je le skromno priznanje za njegovo 36letno požrtvovalno delo pri gasilstvu.

S svojim pravim Savinjskim humorjem si je pridobil velik krog prijateljev, dočim so imeli mlajši gasilci pred njim veliko spoštovanje ter mu bodo kot gasilcu-idealistu ohranili večni spomin.

Selšek Peter

(P. g. č. Dolsko)

Nepričakovano je zgubila gasilska četa Dolsko svojega priljubljenega in delavnega člana Selšek Petra, ki je za vedno zatisnil oči dne 21. februarja 1940. K četi je pristopil leta 1901.

Vedno je bil osebno in kot gasilec najboljši tovariš in sodelavec. Spoštoval je povesod gasilska in splošna družabna načela, da smo bili kot ena družina. Naša četa ga je upravičeno štela med svoje najboljše člane.

Ganljivo je bilo slovo, ko smo ga spremljali v

je ogrožal tudi tik poleg stoječo hišo lastnika žage, pa tudi velike zaloge rezanelega lesa na obširnem lesnem prostoru so bile v nevarnosti. Domača četa je postavila motorno brizgalno ob potok. Nanjo je priključila dva cevovoda. Z enim je gasila žago, z drugim je varovala hišo. Sosednja gasilska četa A je po lastnem preudarku s svojim edinim cevovodom pomagala gasiti žago. Sosednja gasilska četa B pa se je z enim cevovodom lotila obrambe lesnega skladišča, z drugim cevovodom pa je tudi gasila žago. Huda izžarevajoča vročina in ogorki, ki jih je prenašal veter, so zanetili tudi hišo in več požarov na lesnem prostoru. Koncem koncev je pogorelo vse: hiša, žaga in velike zaloge lesa!

Če bi vse tri čete posredovale pod vrhovnim poveljstvom samo enega poveljnika, ki bi bil dovolj preudaren, bi se stvar dokaj bolje končala. Vrhovni poveljnik bi žrtvoval severno krilo žage z zraven svoječo hišo vred. Vsem trem četam bi odredil prvenstveno obrambo lesnega skladišča, ki se je nahajalo ob južnem delu žage, v drugi vrsti pa napad na to krilo. Po vsej verjetnosti bi tako rešili vsaj zalogo lesa, čije vrednost je bila precej večja od vrednosti hiše. Vrh tega je bila hiša dobro zavarovana, zaloge lesa pa le nezadostno.

Kakor vidimo, zahtevajo velepožari nebroj važnih odločitev. Vse so izredno nujne. Zato morajo biti pridržane samo enemu činitelju, t. j. vrhovnemu poveljniku. Ta naj bo dovolj odločen in energičen. Svojo voljo mora pri vseh brezpogojno uveljaviti. Vsakogar naj sili k poslušnosti. Ne gre, da bi vsak vse bolje vedel in vsak po svoje postopal. Le skupna moč in enotna pomoč lahko rešita težaven položaj in zmanjšata zlo. Zato naj vrhovni poveljnik hitro osnuje enoten obrambni načrt, čigar izvajanje naj dosledno zahteva in nadzoruje. Ravna naj se in odloča naj po svojem lastnem preudarku in po svoji najboljši vesti. Nikar naj ne podleaga prošnjam in moledovanju lastnikov prizadetih zgradb, zastopnikov zavarovalnic, pa tudi ne nasvetom tistih nergačev, ki hočejo vse bolje vedeti in znati.

Vrhovno poveljstvo na požarišču imej vselej le pravi gasilski strateg in taktik! Ker je siguren svojega posla, naj odkloni neumestno vmešavanje laikov. Povsem je tudi nedopustno, da mu kaka višja oseba, n. pr. okrajni načelnik, župan, ravnatelj tvornice ali višji uradnik kake upravne usta-

nove odvzame vrhovno poveljstvo. Saj se taka oseba tudi ne vmešava v posle kirurga, ki operira bolnika. Če ve in vidi, da je poveljnik pravi strokovnjak na gasilskem polju, bo taka višja oseba dovolj uvidelna, da se ne vmešava v njegove posle. Poveljnik naj nepotrebno vmešavanje nepoklicanih sicer vljudno, toda odločno odkloni.

Gasilsko četo moramo čimprej izvežbati v tej novi taktiki. Če se ravnamo pri vseh vajah dosledno po zgoraj podanih smernicah, tako da nam preidejo v meso in kri, potem bomo vselej uspešno posredovali. Šele potem se bomo lahko ponašali tudi s svojim praktičnim delom pri požarih, t. j. s svojo požarno službo, ne zgolj z drugimi gasilskimi službami.

XI. NOTRANJI NAPAD

Cevovod se mora položiti čim bliže k ognju; polni curek vode se usmeri naravnost na goreči predmet, nikakor zgolj v plamen! To sta temeljni zahtevi gasilske taktike ob požarih zgradb. Da ju izpolnimo, napravimo — če je le mogoče — notranji napad.

Pri požarih zgradb imamo dve možnosti napada:

1. napad, pri katerem prodiramo v notranjost zgradbe do legla požara, in

2. napad, pri katerem brizgamo vodo z zunanega stojišča na tleh ali na lestvi:

a) v višja nadstropja ali na streho in

b) skozi okna ali druge odprtine v prostore, v katerih domnevamo požar.

Prvi način napada imenujemo notranji, drugi pa zunanji napad. Če pomislimo, da udarja pri drugem načinu samo malo vode na goreči predmet in da povzroča ostalo vodo le nepotrebno škodo, potem ležijo prednosti notranjega napada na dlani. Pri požarih gre le za to, da z vodo polivamo gorečo snov, ne pa tudi plamen ali celo streho, zidovje, pohištvo in slične predmete, ki morda sploh ne gorijo. Kdor hoče pogoditi zajca, mora meriti naravnost nanj, ne pa po drevju ali v zrak. Slično moramo pri požarih usmerjati vodni curek na gorečo snov, ne pa kam drugam, kjer povzročamo le nepotrebno škodo.

To dosežemo le pri napadu iz neposredne bližine. V to svrho pa moramo prodreti v notranjost ogroženega poslopja in tod tik do legla požara. **Brizgati smemo le na viden ogenj, nikakor zgolj v dim ali plamen.** Ogibati se moramo nepotrebne škode po vodi. Če tega ne storimo, ravnamo tako,

žaru zimskega sonca k večnemu počitku. Naj mu Vsemogočni podeli zaslužno plačilo.

Wolf Kajetan

(P. g. č. Dravograd),
častni predsednik gasilske čete Dravograd, se je v 64. letu starosti dne 10. februarja 1940 za vedno poslovil od nas.

Pokojnik je bil skozi 40 let gasilec. Predsedoval je četi 9 let, 35 let je bil odbornik čete ter dolga leta župni funkcionar. Po njegovi zaslugi je četa tako lepo napredovala ter se povzpela na današnjo višino.

Zato nas je njegova smrt tembolj presunila. Da smo se preminulemu tovarišu vsaj malo oddolžili, smo mu bili priredili res gasilski pogreb. Poleg korporativno zbranih domačih gasilcev, kateri so držali zaslužnemu pokojniku ves čas počitka na mrtvaškem odru sredi cvetja in vencov častno stražo, se je udeležilo pogreba okoli 100 gasilcev ostalih čet iz dravogradske in slovenjgraške župe z dvema praporoma ter godbo.

Razen gasilcev je pokojnika spremljala na poslednji poti velika množica ljudstva iz trga in širše okolice, saj umrli ni

imel sovražnika. Poznan je bil kot mož poštenjak in splošno priljubljen načelnik naše Kmečko-obrtno hranilnice. Pred odprtim grobom se je z lepimi besedami od njega poslovil v imenu gasilstva častni poveljnik čete.

Naj mu da Bog večni mir v domači grudi!

Nemet Franc

(P. g. č. Kobilje, župa Lendava)

Stisnila so se srca Tvojih tovarišev, solze so se

zalesketale v njih očeh, ko so zvedeli, da Te je komaj z 22 pomladmi bridka usoda odtrgala iz naše sredine. Ko si šel v Ljubljano iskat zdravja, ni mogel nihče slutiti, da Te ne bo več med nas. Dragi tovariši! Nisi bil priljubljen samo med nami tovariši v četi, ki si ji posvetil ves prosti čas, temveč tudi med ljudstvom, saj nesoglasij z njimi Tvoje blago srce ni poznalo. Zopet bo zadonel gasilski rog, a Tebe, dragi Feri, več ne bo med nas, da bi se skupno veselili spomladanskega cvetja in dišečih sapic.

Za Tvoje tovariško in požrtvovalno delo v četi Ti dajemo le borno zahvalo: Počivaj mirno tam v beli Ljubljani!

kakor če bi komu odrezali nogo, da ga rešimo kurjega očesa.

Če splezajo napadalci na visoke lestve in od tod usmerjajo v velikem loku vodne curke na streho, ki sama kot taka morda niti ne gori, je to imeniten prizor za številne radovedneže, a z gasilskega stališča popolnoma pogrešeno in nekoristno dejanje.

Dolgo časa je imel gasilec nek čuden, največkrat neosnovan strah pred prodiranjem v notranjost gorečih zgradb. Kakor maček okrog vrele kaše se je sukal okrog kake zgradbe in je iskal odprtino, skozi katero bi lahko brizgal vodo v notranjost goreče zgradbe. Tako početje je bilo v časih, ko so ljudje še verovali v coprnice in slične vraže, nekako razumljivo. To tudi še tedaj, ko gasilci še niso razpolagali z opremo, ki bi jih zanesljivo ščitila pred ognjem, vročino, pred strupenimi plini in škodljivimi hlapi. Sodobnega gasilca, ki šteje med svojo opremo tudi azbestne obleke, plinske maske in dihalne aparate, pa je ta strah menda popolnoma minil. **Dokler ni nevarnosti, da se zruši zgradba ali gotovi deli iste, sodoben gasilec načeloma napada ogenj v notranjosti zgradbe!**

Umevno, da ne bomo izvršili notranjega napada pri požaru skednja, ki je že ves v ognju. Ali pa je naš strah pred notranjim napadom upravičen, če gori ostrešje hiše? Nikakor ne, če smo pravočasno prispeli in pogasili požar nosilnih konstrukcij. Ko nam je to uspelo, jih moramo od časa do časa zopet polivati z vodo, da se vnovič ne vžgo. Predvsem moramo pogasiti in polivati spoje, kajti dokler ti drže, se strešno ogrodje le redkokdaj zruši. Še manj pa je upravičen strah pred notranjim napadom, če gre samo za sobni, kletni ali sličen požar v zaprtem prostoru, razen če moramo računati z možnostjo eksplozije lahko vnetljivih snovi, ki so v njem morda vskladiščene.

Napadalci, ki izvrše notranji napad, naj bodo primerno opremljeni. Dobro je, če imajo azbestne obleke, vsekakor pa naj imajo plinske maske ali celo dihalne aparate, če je nevarnost, da se razvija ogljikov dvokis. S seboj naj vzamejo eno ali več dvojno zviti cevi, če morajo napredovati po dolgi veži ali visokih stopniščih. Poleg ročnika in sekire mora imeti vsak svojo plezalno vrv.

Pri večjih požarih naj izvrši notranji napad enota najmanj treh napadalcev in to pod neposrednim vodstvom podrojnika. Z ročnikom mo-

rata napredovati, vsaj dva izmed njih. Ta dva morata biti privezana na vrv in s popolnoma varnega zaledja dobro zavarovana. Posebno skrbno ju je treba zavarovati, če napredujeta po strehi, na nepreglednem podstrešju ali v temnih kletnih prostorih. Za zavarovanje naj skrbi tretji napadalec, dočim naj vodi podrojniki ves notranji napad in naj pazi na varnost napadalcev. Če grozi neposredna nevarnost, mora takoj odrediti umik. Posebno naj pazi na ostrešje, na dimnike in čelno zidovje, v kolikor bi se utegnilo zrušiti. Če obstaja nevarnost zrušenja, se mora odrediti takojšen umik.

Podrojniki mora notranji napad res voditi in nadzorovati. Dela neodpušljivo napako, če se v svoji gorečnosti za gašenje sam loti tega dela. Ne sme biti otročji: brizgajo naj za to določeni napadalci, on naj jih pa vodi in naj pazi na njihovo varnost. Vsak naj bo na svojem mestu! Nihče se ne sme vsiljevati k drugemu delu in zanemarjati ali celo opustiti lastno delo!

Podrojniki naj si izbere strateško točko blizu ognja, od koder lahko opazuje in nadzoruje delo napadalcev in od koder pravočasno lahko opazi morda pretečo neposredno nevarnost. To strateško točko imenujemo »podrojniskovo stojišče«.

Pot za hiter umik napadalcev naj bo vedno prosta in taka, da se po njej napadalci v sili lahko hitro in varno umaknejo. Zato se morajo že med napredovanjem do legla požara odstraniti predmeti, ki bi bili v napotje. V veži, po hodnikih in na stopniščih nam ne sme razna šara in ropotija otežkovati prodiranja ali umika. Tudi v podstrešju, skozi delavnice in skladišča mora biti pot napadalcev prosta in varna. Odprtine, ki vodijo v globino, se morajo pokriti z močnimi deskami ali pa jih zastražimo.

Ko prodirajo napadalci proti ognju, jim mora biti popolnoma jasno sledeče:

a) kje gori,

b) kje je najboljši in najkrajši dohod do legla požara.

(Dalje sledi)

Hrovat Franc

(P. g. č. št. Vid pri Grobeljnm)

Umrli dne 1. aprila 1940. Nič hudega sluteč si se vračal, dragi tovariš, na svoje vsakodnevno delo, ne vedoč, da te bo kruta

smrt tako kmalu iztrgala iz kroga tvojih dragih, tvojih tovarišev gasilcev. Nismo verjeli, saj še ni dolgo od tega, ko smo bili skupaj na vaji. Cil in zdrav, vedno veselega srca si bil med nami. — Žalostno so odmevali zvonovi šentvidske cerkve, ko smo te spremili na zadnji poti. Zajokala ni samo tvoja družina, orosile so se tudi oči tvojih tovarišev, h katerim si tako rad prihajal. Ne bomo Te pozabili! Da si bil res gasilec, je pričala tvoja kolajna, ki si jo dobil za svoje dolgoletno službovanje bližnjemu v pomoč. France! Naj Ti bo zemljica lahka!

**KUPIM 55 komadov rabljenih gasilskih čelad
PRODAM 2 ročni brizgalni in eno rabljeno
motorko 8 KS.** Naslov

ANDREJ SUPAN, Ljubljana, Celovška c. 50

POSTOPKI ZAKRIVANJA

K skupnim zaščitnim sredstvom v širšem smislu prištevamo tudi sredstva, ki nam omogočajo izvedbo prave zaščite pred letalskimi napadi, t. j. sredstva, s katerimi moremo izvesti ukrepe, ki so v stanju odvrniti letalski napad. Take ukrepe nazivamo s skupnim imenom postopke zakrivanja, med katere prištevamo maskiranje, gradnjo (lažnih) dozdevnih objektov, zameglitev in zatemnitev.

Že dolgo znana modrost pravi, da je zlo lažje preprečiti, kakor pa popraviti; in iz tega vidika je treba razumeti stremjenja strokovnih krogov, ki polagajo veliko upanja na možnosti uspešnega zakrivanja pred letalskimi napadi. Napadalno letalo mora predvsem videti kraj in objekt, katerega ima namen napasti. Znano pa je, da je pogled na zemljo iz velikih višin dokaj različen od pogledov iz običajne perspektive. Tako se je tekom mnogih poizkusnih poletov in tozadevnih eksperimentov moglo ugotoviti, da so za možnost vidnosti (t. j. za razločevanje in spoznanje) gradbenih in drugih objektov ter naselbin v glavnem značilni sledeči faktorji: zemljepisni položaj, značaj okolice, oblika, velikost, barva, tvorba senc ter svetlobni in dimni pojavi.

Toda ni ravno potrebno, da bi za uspešno opazovanje iz zraka neki določen kraj ali objekt nosil vse izmed navedenih značilnosti. Dostikrat zadostuje že en sam omenjenih znakov — seveda, če vzbuja dovolj pozornosti.

Iz navedenih dejstev pa je razvidna potreba, da se pri določeni naselbini ali napravi izvede v okviru tehnične možnosti odstranitev vseh karakterističnih znakov, kateri bi pod gotovimi pogoji mogli služiti sovražnemu letalstvu kot cilj ali kažipot. Danes moremo z uporabo primernih in deloma tudi enostavnih sredstev doseči možnost zakritja pred opazovanjem iz letal. V ta namen uporabljamo že omenjene postopke zakrivanja.

Velika hitrost modernih letal sicer že sama po sebi onemogoča sovražnemu opazovalcu ugotavljanje podrobnosti na terenu pod njim. Toda te podrobnosti ne morejo uiti ostremu očesu fotografske kamere, ki jih točno zabeleži na filmski trak; na podlagi teh posnetkov pa more vodstvo sovražnega letalstva ugotoviti vse potrebno za izvedbo bombnega napada na označeni teritorij. Z uvedbo postopkov zakrivanja pa moremo izpremeniti delni videz pokrajine, oziroma važnejših pozornost vzbujajočih naprav in stavb v toliki meri, da nam to služi kot uspešno sredstvo zaščite pred letalskimi napadi.

V namene zakrivanja služijo v glavnem sledeča deloma naravna, deloma umetna sredstva in postopki:

1. Nočna tema; 2. naravni oblaki in megla; 3. izbira kraja; 4. izraba posebnosti terena; 5. okolici prilagojena oblika; 6. zaščitno barvanje; 7. pogozdovanje; 8. umetna sredstva prikrivanja, kot mreže, dekoracije; 9. gradnja dozdevnih naprav in naselbin; 10. zameglitev važnih naprav in objektov; 11. zatemnitev.

Izraba naravnih sredstev v namene zakrivanja je dovolj znana, o uporabi nekaterih umetnih sredstev in postopkov pa obstojajo še tu in tam gotove nejasnosti in napačne domneve. To velja zlasti za maskiranje in zameglitev, katerih zmogljivost za namene protiletalske zaščite v zadnjem času se je še do pred kratkim precenjevala.

Kakor je znano, uporabljamo v svrhu umetne zameglitve razne kemijske snovi, katerih najmanjši delci (v trdni ali tekoči obliki) ostanejo gotov čas v zraku v videzu dima ali megle. Barva teh umetno povzročnih zastorov more biti različna: poznamo skoro vse barve od bele čez rumeno, rdečo do sive in črne. Oblaki umetne megle ali dima se tvorijo sicer dokaj hitro in dosežejo veliko gostoto, so pa relativno le kratek čas obstojni, podvrženi učinkom vlage in vetra in so dokaj dragi. Tako je njihova uporaba vezana predvsem za zakrivanje manjših, oziroma zelo važnih objektov tako v defenzivne kakor tudi ofenzivne namene vojevanja, ne morejo pa se uporabljati za zaščito širokih pokrajin ali večjih naselbin. V gotovih slučajih pa bi mogla zaščita te vrste učinkovati ravno v nasprotnem smislu.

Približno isto velja tudi glede maskiranja, ki se more sicer z velikim uspehom uporabiti za zakrivanje posameznih važnih objektov, cest, železnic, mostov in podobnih naprav. Maskiranje izvajamo na različne načine, tako n. pr. potom zaščitnega pleskanja, z uporabo zaščitnih mrež, dekoracij in kulis, dalje potom gradnje dozdevnih objektov in naprav, ponoči zlasti dozdevnih svetlobnih naprav, ki so zgrajene v bližini zatemnjenih pravih naprav. Dalje prištevamo k maskiranju tudi izpreminjanje senc raznih važnih naprav in objektov, kar se doseže z nameščanjem raznih dekoracij ob upoštevanju vsakokratnega položaja sonca.

Na podlagi gornjega moremo danes smatrati, da omenjeni panogi zakrivanja igrata sicer zelo važno vlogo za vojne namene in deloma tudi za aktivno protiletalsko obrambo, da pa za namene zaščite prebivalstva skoraj ne prihajata v poštev.

Edina vrsta maskiranja, ki bi utegnila služiti v take namene, je prikrivanje z uporabo rastlinstva. Tu prihajajo v poštev predvsem visokostebelna drevesa okoli poslopij, razne plezalke po fasadah hiš in rastlinstvo po balkonih in terasah. Barva teh rastlin in njihove sence deformirajo pravilne sence poslopij in presekajo velike enolične svetle ploskve zidov in fasad. S tem pa je zmožnost opazovanja iz letala otežkočena.

Omeniti je še, da utegnejo žive barve streh ali fasad, posebno pa še velike odsevne ploske zidov ali celo velikih steklenih, oziroma kovinskih površin služiti letalstvu kot važne orientacijske točke. Zaradi tega se je omenjenih in nezaščitnih naprav izogibati in opuščati vse, kar bi vzbujalo pozornost v gornjem smislu. Obenem pa se je pri zidavi novih poslopij čimbolj prilagoditi okolici.

Kot panogo prikrivanja, ki zavzema posebno važen položaj v protiletalski zaščiti in ki je prebivalstvu najbližja, obenem pa tudi najlažje izvedljiva, moremo smatrati **zatemnitev**.

V nasprotju z dosedaj navedenimi postopki zakrivanja je zatemnitev splošnega značaja: treba jo je izvesti v vseh krajih in vseh poslopijih, oziroma napravah, ker bi svetloba luči manjših in nevažnih krajev omogočala sovražnemu letalstvu orientacijo in kazala pot nad večje in važne kraje. Treba je upoštevati, da je aktivna obramba v nočnem času zaradi

teme mnogo manj učinkovita, kar napadajoče letalo z uspehom izkorišča. Vsled tega je ravno zatemnitev neobhodno potrebna in važen činitelj protiletalske zaščite, ki podeli napadenemu teritoriju ono prednost, katero že ima v temi napadajoče letalstvo, t. j. lastnost nevidnosti.

Radi tega je razumljivo, da mora dolžnost zatemnitve praviloma zadeti vse sloje prebivalstva po vsej ogroženi pokrajini. Po drugi strani pa je zakrivajoča prednost zatemnitve odvisna od sodelovanja vsega prebivalstva. V primeru napada bi mogel posamezen nediscipliniran prebivalec, neupoštevaje predpise o zatemnitvi usodno škodovati ne samo sebi, temveč celotnemu okolišu.

Za učinkovitost zaščite pred nočnimi letalskimi napadi je bistveno potrebno, da se vsi objekti in naprave, predvsem pa industrijska, prometna in preskrbovalna podjetja in ustanove odtegnejo vidljivosti iz letal. V ta namen izvedejo zatemnitvene ukrepe. Omenjene ustanove pa leže verjetno v mestih ali drugih naseljenih krajih. Vsled tega je jasno, da se zatemnitev ne sme omejiti samo na omenjena važna podjetja in ustanove, temveč mora zajeti vsa poslopja in objekte dotičnega kraja, oziroma pokrajine, da ne bi v danem primeru izdajalske luči manjvažnih in brezpomembnih naprav služile sovražnemu letalstvu kot kašipot.

Zatemnitev pa v nobenem slučaju ne sme zavreti ali celo ustaviti normalnega življenja in delovanja prebivalstva. Napadi sovražnega letalstva beležijo gotov uspeh že v tem, če se jim s svojim poletom nad napadeno pokrajino posreči za nekaj časa ustaviti normalno poslovanje in obratovanje, s tem se namreč zmanjša tudi produkcijska moč in tako celotna zmogljivost napadene pokrajine. Zato bi tudi vsaka zatemnitev, ki bi bila izvedena n. pr. s prekinitvijo električnega toka kot svetilne energije, učinkovala v istem smislu, t. j. sovražniku v prid. Radi tega zatemnitev ne izvajamo s tem, da kratkomalo prekinemo tok v elektrarni, kar bi posredno in neposredno ustavilo delo in obratovanje v vseh obratih, temveč izključno le tako, da sovražnemu letalcu onemogočimo zaznavanje naše svetlobe. To pa dosežemo z izvajanjem raznih ukrepov in postopkov, ki zahtevajo razmeroma malenkostne stroške, ki pa nam omogočajo ohranitev normalnega delovanja v večini slučajev.

Pri pripravljanju in izvajanju zatemnitve je treba upoštevati, da so ti ukrepi v slučaju nevarnosti **trajnega značaja**, vsled česa je potrebno čimbolj izogibati se raznim zasilnim napravam (improviziranju), čimbolj se stremi po ohranitvi normalnega teka življenja. Danes razumemo pod pojmom zatemnitve izvajanje vrste postopkov, ki dopuščajo osvetlitev prostorov in objektov, kjer je to potrebno, obenem pa onemogočajo svetlobi uporabljenih svetilnih teles izstopanje v prostor, kjer bi bila vidna napadnemu letalstvu. V splošnem velja pravilo, da svetloba kakršnih koli luči, ki se uporabljajo pri zatemnitvi, ne sme biti opazljiva iz višin nad 500 metrov.

Vsled tega izvajamo zatemnitev pri vseh poslopih, v zaprtih prostorih in vozilih, ravno tako pa tudi pri zunanjih objektih in napravah javne razsvetljave. Da to dosežemo, se poslužujemo dveh načinov, in sicer vsakega posamezno, ali pa med seboj se izpopolnujoča:

1. da **zatemnimo, oziroma zastremo svetilno telo samo**, ali pa
2. da **preprečimo izstopanje svetlobe iz prostora s tem, da primerno zastremo svetlobne odprtine dotičnega prostora.**

Pri tem postopamo po sledečih glavnih smernicah:

Zunanje luči, t. j. na odprtih prostorih se nahajajoče luči, ki so potrebne tudi v slučaju splošne zatemnitve, moramo tako zastreti, oziroma zasloniti, da so iz zraka v navpični in v poševni smeri docela nevidne. Pri tem je njihov svetilni učinek zmanjšati v toliki meri, da ne obstoja možnost odsevov, t. j. da ne bi obsevane ploskve (n. pr. površina cest in ulic, dalje stene poslopij in podobno) svetlobo odsevale navzgor.

Luči v poslopjih in vozilih, v kolikor morajo goreti in v kolikor ni mogoče zastreti svetlobnih odprtih dotičnih objektov, je tako zastreti in zasloniti, da ne povzročajo nikakih iz zraka vidnih svetlobnih učinkov.

Svetlobne odprtine poslopij in vozil je zastreti s svetlobo nepropuščajočimi in tesno se zapirajočimi (prilegajočimi) pripravami (n. pr. zastori, zasloni), če obstoja namen, da ostane notranja razsvetljava ohranjena v navadnem obsegu.

Da po navedenih smernicah izvedemo zatemnitev, se poslužujemo različnih ukrepov, o katerih pa bomo govorili v eni prihodnjih števil. N.

HIŠNA ZAŠČITA (HIŠNO GASILSTVO)

Naš list je o zadevi že večkrat pisal; za gasilce je izredno važno, da dobro poznajo te reči in da po načelih, ki smo jih že objavili, in po predpisih, ki so v veljavi, pripravijo sebi pomoč za mirne čase in še bolj za primer, če bi javno gasilstvo potrebovalo pomoči v vojnih časih. Imejmo vedno v mislih, da leži večji del bremena, ki je s pripravami za hišno zaščito v zvezi, na nas in da moramo to delo opraviti. Lotimo se dela takoj po sledečih navodilih:

»Pravilnik o zaščiti pred letalskimi napadi IV. del, oddelek B, predpisuje vse podrobnosti za organizacijo hišne zaščite pred požari v primeru letalskih napadov (pravilnik je razglašen v Službenem listu št. 602/94 iz leta 1939. in v »Gasilcu« št. 12, stran 389 od leta 1939.).

Kraljevska banska uprava je glede na določila tega pravilnika povabila na razgovor zastopnike raznih uradov in slojev prebivalstva, da izve za razne okoliščine, ki so merodajne za organizacijo učinkovite hišne zaščite v smislu citiranih določil ter predpisov gradbenega zakona (§ 44) in stavbnih ter požarnih redov.

Za izvedbo teh predpisov je banska uprava v zvezi z izvršenim razgovorom odredila naslednje:

1. **Podstrešja stanovanjskih hiš se morajo očistiti vse lahko vnetljive navlake.** Odstraniti je treba papir, cunje, slamo in temu slično, pa tudi lesene predmete, kakor n. pr. omare, skrinje itd. Če pa pohištva glede na pomanjkanje primernih prostorov v hiši ni mogoče odstraniti iz podstrešja, naj ostane, toda naj se razpostavi tako, da ne ovira gasilskih del v primeru gašenja eventualnih požarov. Take lesene predmete je treba postaviti n. pr. v dva nasprotna kota podstrešja, toda v nobenem primeru naj tak material ne zavzame več kot četrtino podstrešne ploskve. Tudi v omarah, skrinjah ali zabojih, ki ostanejo na podstrešju, naj ne bodo lahko vnetljivi predmeti, ker sicer nevarnost požara nikakor ne bi bila zadostno zmanjšana.

Pri odstranjevanju take navlake iz podstrešij pa je treba paziti, da se ne uničujejo papirji in listine zgodovinske ali umetniške vrednosti. Pre-

den se tak starinski papir eventualno uniči, naj se dobro pregleda in v dvomljivem primeru obvesti neposredno ravnateljstvo Narodnega muzeja v Ljubljani ali krajevnega muzeja.

2. V starih hišah, kjer so podstrešna tla iz gorljivega materiala, je treba taka tla zavarovati z negorljivimi sredstvi, n. pr. s primerno plastjo gline, peska ali s plastjo betona slabše mešanice. Celo za podstrešja, kjer je tlak odporen proti ognju, se priporoča, da ga pokrijemo s plastjo drobnega peska. V nekaterih hišah, kjer se leseni strešni stol stika neposredno z lesenimi nosilnimi »trami« strešne konstrukcije, naj se leseni deli ob stikališču in nosilni »trami« zavarujejo pred požarom s premazanjem z negorljivo zmesjo. V to svrho se priporoča:

- a) zmes 70 delov mavca, 40 amonsulfata, 100 do 120 delov vode;
- b) 15 delov boraksa, 15 delov magnezijevega sulfata in 60 delov vode;
- c) 60 delov galuna, 50 delov amonsulfata in 1000 delov vode;
- č) zasilno sredstvo je tudi zmes apna, kamene soli, vodnega stekla in cementa.

Priporoča se premazanje vsega lesenega strešnega stola in to tudi tam, kjer so podstrešna tla zavarovana proti ognju, ker se na ta način omeji nevarnost požara na minimum.

3. Da se eventualen požar prehitro ne razširi s podstrešja v spodnje prostore, morajo biti prehodna vrata iz železa ali močne pločevine. Železna vrata naj bodo vsaj 5 mm debela, z napravljeno vzboklino tiskane črke »X«, ki preprečuje neenakomerno raztezanje in zvijanje v vročini. Še boljša so lesena vrata iz trdega lesa, ki so obložena z azbestom in na obeh straneh obdana z železno pločevino, ki je vsaj 1 mm debela. Pločevina naj bo na vrata pritrjena z vijaki tako, da je glava vijaka na eni, matica pa na drugi strani vrat. Tudi okvir, podboj in prag pri vratih morajo biti obloženi s pločevino.

4. Pred vhodom na podstrešje, pri večjih podstrešjih pa tudi na raznih pripravnih mestih podstrešja samega, **mora biti pripravljeno najpotrebnejše orodje,** in sicer: gasilska metla, t. j. vsaj 2 m dolga palica s pritrjeno krpo, nadalje kad za vodo, bodisi lesena ali pločevinasta, za ca 200 l, 2 vedri, 2 lopati, sekira, požarni kavelj, kup peska in po možnosti ročna brizgalna. V zgradbah, kjer je na podstrešju vodovod, naj bo na razpolago primerno dolga gumirana cev in cev iz konoplje, ki se da s posebno spojko pritrditi na vodovodno pipo.

5. Kjer so poleg stanovanjskih hiš gospodarska poslopja, t. j. zlasti po deželi, naj stremijo krajevni odbori, odnosno pristojne občine za tem, da s primernim vskladiščenjem krme nevarnost požara vsaj zmanjšajo. V ta namen se priporoča, da se seno in slama ne spravlja izključno na podstrešja gospodarskih poslopij, marveč da se sklada v ločenih skupinah na prostem, kakor je to ponekod že v navadi. Če se taki kupi sena ali slame postavijo v primerni razdalji drug od drugega, je s tem nevarnost požara gotovo zelo zmanjšana.

6. Zaradi organiziranja hišne zaščite naj se večji kraji ali mesta razdelijo na okrožja, okrožja pa zopet na bloke (20 do 30 hiš). Okrožja in bloki v mestih naj se določijo, oziraje se na skupinsko konstelacijo zgradb tako, da bo imel blokovni vodja možnost pregleda vseh zgradb svojega bloka, kar bo močno olajšalo izvajanje te službe. V podeželskih občinah naj

se uvažu je tudi terensko stanje, odnosno medsebojna naravna povezanost posameznih vasi in naselij.

V vsaki hiši mora hišni lastnik ali upravitelj hiše določiti zanesljivo osebo kot **hišnega nadzornika**, v kolikor takega nadzora ne more sam izvrševati. Temu nadzorniku je dodeliti po potrebi pomočnika. Načeloma naj se določi v vsaki hiši ne glede na število prebivalcev vsaj en pomočnik, nadaljnje pomočnike pa tako, da so pri skupnem številu 9 prebivalcev določene za hišno zaščito 2 do 3 osebe (skupaj z nadzornikom), za vsakih nadaljnjih 10 oseb pa še po 1 pomočnik. Te osebe so »**Oddelek hišne zaščite** in prve pomoči«. Vsaka oseba te hišne zaščite mora že sedaj vedeti, kakšen posel mora opravljati v primeru letalskih napadov. Za primerno izvežbanost osebja skrbi pristojna občina.

Vse hišne zaščite so podrejene **blokovnemu vodji**, katerega določi za vsak blok posebej pristojna občina. Blokovni vodja ima pravico zahtevati tudi eventualno izmenjavo hišnega nadzornika ali posameznih oseb hišne zaščite, če smatra to za potrebno. V primeru potrebe je upravičen razpolagati s posameznimi hišnimi zaščitnimi oddelki ter jih uporabljati tudi drugod, pri drugih hišah svojega bloka. Natančna zadevna navodila predpiše pristojna občina, oziraje se na lego posameznih blokov.

Vsa prednja navodila veljajo za sedanji čas, ko je treba hišno zaščito sestaviti in pripraviti, v vojnem času pa bodo ustrezni predpisi po potrebi poostreni.

Za organizacijo požarne zaščite v industrijskih poslopih veljajo ta navodila samo v toliko, v kolikor se tam že ne izvajajo ostrejši predpisi po zakonu o organizaciji gasilstva in posebnih odredbah.

Vse dosedanje postopanje pri očiščevanju podstrešij od razne vnetljive navlake je treba prilagoditi gornjim navodilom. Očiščenje naj bo izvršeno čimprej, o čemer naj se prepričajo posebne komisije in organi. Nabavo potrebnega orodja pa je treba tako pripraviti, da bo vsaj v primeru vojne takoj na razpolago.

V primeru potrebe lahko izdajo pristojna oblastva splošne ali konkretne naredbe (po čl. 66 in 67 z. n. u.) s kazensko sankcijo.

V zvezi z vsem, kar je v navodilih povedano, moramo opozoriti, da je hišna zaščita ali hišno gasilstvo tudi na deželi potrebno ravno tako, kakor v večjih in gosto naseljenih krajih. V večjih in gosto naseljenih krajih bo javno gasilstvo pod komando vojaških oblastev kaj hitro moralo napraviti, kar je potrebno. V manjših krajih vojaških komand ne bo, in tam se moramo sami brgati. Zato je odgovornost gasilskih edinic in gasilcev v takih krajih tem večja. Na tri stvari je treba posebej opozoriti, ki so v zvezi s tem delom na deželi:

1. čiščenje podstrešij v kmečkih stanovanjskih hišah in oddelitev podstrešij na stanovanjskih poslopih od podstrešij na gospodarskih poslopih s požarnim zidom je treba zahtevati in izvršiti, kjer je to mogoče;

2. shranjevanje hrane in živalske krme je na deželi lažje urediti;

3. namesto blokovnega gasilstva, ki je predvideno za mesta, je treba na deželi organizirati gasilstvo, oz. zaščito sosedov — soseske. Organizacija zaščite v soseski ima predvsem namen, pripraviti in nabaviti sredstva za gašenje (posodo, vodo).

V tem pogledu imajo naše podeželske gasilske čete velikanske naloge.

SAMARIJANSKO DELO

Iz tehničnih razlogov smo morali nadaljevanje članka o zdravstveni službi pri pasivni brambi odložiti na prihodnjo številko.

SAMARIJANSKI TEČAJ V ŠT. JURIJU PRI GROSUPLJEM

Prostovoljna gasilska četa Št. Jurij pri Grosupljem (župa Ljubljana-okolica) je priredila samarijanski tečaj. Trajal je skupaj 24 ur in ga je

vestno vodil g. dr. Podkoritnik Franjo, okrožni zdravnik v Grosupljem, v splošno zadovoljstvo vseh 18 samarijanov in samarijank.

Po zaključku tečaja smo poglagali v smislu tozadevnega pravilnika izpite, ki smo jih tudi vsi položili. Vprašanja so bila z ozirom na to, da imamo samo ljudskošolsko izobrazbo, res težka.

Ker pa nam je g. zdravnik tako poljudno podajal tvarino, smo ga vsi dobro razumeli. Iz-

praševalna komisija, ki je bila stroga, pa se je kljub temu pohvalno izrazila z ozirom na naše odgovore, ker smo odgovarjali korajžno in samozvestno.

Po končanih izpitih nas je nagovoril tov. župni starešina Rupnik Jože in nas vzpodbujal, naj s tem delom, ki smo ga začeli, nadaljujemo. Zahvalil se je g. dr. Podkoritniku za trud, požrtvovalnost in samarijansko delo, po katerem res mora v naših četah zavladati pravi samarijanski duh.

Avtobaterije

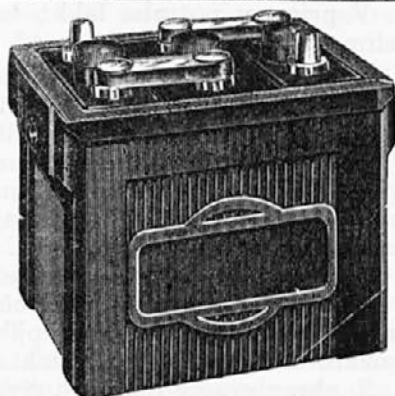
prvovrstne

priporoča

VESNA - akumulator

ING. I. & F. DOMICELJ

MARIBOR

»GASILEC« izhaja vsakega 1. v mesecu in stane za člane letno 20 din, za čete in župe 25 din, za občine in druga oblastva ter zasebnike pa 30 din. Naročnina za inozemstvo 40 din. Posamezna številka stane 2.50 din. — List izdaja Gasilska zajednica za dravsko banovino v Ljubljani, zanjo odgovarja Franc Kramberger, mestni uradnik v Mariboru. — Urednik Franc Kramberger, mestni uradnik v Mariboru. — Tisk Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, predstavnik Albin Hrovatin.

GASILSKE ZASTAVE
kumske trakove, spominske žebličke, na-
stavke za prapore itd., izdelano vse po
predpisih »Gasilske zajednice«
nabavite najugodnejše pri

NAŠA SLOGA

LJUBLJANA, TYRŠEVA 17
telefon 39-71

Zahtevajte neobvezne pismene ponudbe!

GASILSKE VESELICE

imajo najboljši uspeh, ako sodeluje dobra godba
Najcenejša in najuspešnejša godba je z ojačevalcem
reproducirana. Z ojačevalcem prenašate godbo, plošče
in govore. Posojam za prireditve po zmernih cenah
ojačevalne naprave. — Javite pravočasno termine!

RADIO PEGAN, LJUBLJANA

GAJEVA ULICA 2 — TELEFON 41-92

KVALITETNI PISALNI STROJ

♦ **TORPEDO** ♦

PISARNIŠKI, POTOVALNI
IN KNJIGOVODSTVENI

Torpedo z.o.z. Ljubljana

Miklošičeva cesta 18. Telefon 38-56

Vsak zaveden gasilec

pozna pomembnost zavarovanja za obstoj našega
narodnega premoženja.

Vsak pa tudi ve,

da more v polni meri izvršiti svojo narodno-
spodarsko dolžnost le

domača zavarovalnica

Zato zaveden slovenski gasilec zaupa vsa svoja
zavarovanja le domači

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

katero tudi povsod priporoča za zavarovanja
proti požaru, vlomski tatvini, zoper nezgode, lom
zvonov, razbitje stekla, pa tudi zavarovanja zako-
nite dolžnosti jamstva in zavarovanja avtomobilov,
enako tudi vse vrste življenjskih zavarovanj in
zavarovanj za pogrebno, starostno preskrbo in
doto, kakor jih goji oddelek Vzajemne zavarovalnice

KARITAS

POZOR! Vsak zavarovanec Vzajemne zavarovalnice prejema
mesečnik »Naša moč«, ki izhaja že v 115.000 izvodih